

TURKU

AURAJOEN RANTALAITURIT LÄNSILAITURI 2006 (LL06) välillä Kauppiaskatu – Kirjastonranta

KOEKAIVAUS 5.10. – 18.10.2006 Kaivauskertomus

FK Jukka Sipilä, Turun maakuntamuseo, 2006

Arkisto- ja rekisteritiedot

Tutkimuskohde:	Turku, Aurajoen länsilaituri välillä Kauppiaskatu – Kirjastonranta
Kaupunkikartan lehti:	XVIII:9
Turun kaupungin koordinaatit	$x = 105013 - 105133$; $y = 70193 - 70248$
Peruskarttalehti:	LITTOINEN 104312
Peruskoordinaatit:	$x = 6705012 - 6705136$; $y = 1570197 - 1570257$
Yhtenäiskoordinaatit:	$p = 6713663 - 6713781$; $i = 3240089 - 3240160$
Maanomistaja:	Turun kaupunki
Tutkimuslaitos:	Turun maakuntamuseo
Kohteen ajoitus:	1600-luvun lopulta 1800-luvulle
Kaivauksenjohtaja:	Jukka Sipilä
Kenttätyöaika:	5.10. – 18.10.2006
Tutkitun alueen laajuus:	4 koeojaa, yhteensä 28,2 m ²
Tutkimuksen kustantaja:	Turun kaupunki / Kiinteistölaitos
Tutkimuskustannukset:	Enintään 6785 euroa
Esinelöydöt:	TMM 22428 (35 alanumeroa)
Löytöjen säilytyspaikka:	Turun maakuntamuseo, maalöytövarasto
Mustavalkonegatiivit:	KF2006:825 - 848
Väridiapositiivit:	KD2006:5269 - 5280
Kaivausraportin säilytyspaikka:	Turun maakuntamuseo
Kaivausraportin kopiot:	Museovirasto, rakennushistorian osasto.

Sisällysluettelo

1. Tiivistelmä	s. 3
2. Johdanto	s. 3
3. Tutkimusmenetelmät ja dokumentointi	s. 3
4. Mittaus ja koordinaatisto	s. 4
5. Havainnot	s. 4
5.1 Koeoja KO1	s. 5
5.2 Koeoja KO2	s. 6
5.3 Koeoja KO3	s. 8
5.4 Koeoja KO4	s. 8
6. Tulokset	s. 10

LIITTEET

1. Luettelo väridiapositiiveista ja mustavalkonegatiiveista
2. Karttaluettelo
3. Kartat
4. Löytöluettelo

1. Tiivistelmä

Turun maakuntamuseo teki arkeologisia koekaivauksia Turun kaupungissa Aurajoen länsirannalla välillä Kauppiaskatu – Kirjastonranta 5.10. – 18.10.2006. Koekaivaukset liittyivät rantalaitureiden korjausten suunnitteluun ja niillä oli tarkoitus selvittää, tarvitaanko alueella laajempia arkeologisia tutkimuksia. Aurajoen nykyisen rantalaiturin ja Läntisen Rantakadun väliin tehtiin neljä koeojaa. Kolmesta koeojasta tavattiin kiviperustuksia sekä jäänteitä 1700-luvun rantalaiturista tai sen taustakiveyksestä. Koeoja KO3 osoittautui rakenteiden suhteen köyhimmäksi, mutta senkin maakerroksista tavattiin 1700-luvulle ajoittuvaa löytöaineistoa. Lisäksi koeoja KO2:den välittömästä läheisyydestä tehtiin havaintoja holvikellarista. Koeojin tutkittu alue osoittautui sisältävän runsaasti Turun suurpaloa edeltävien rakennusten jäännöksiä. Tutkimukset kustansi Turun kaupungin Kiinteistölaitos.

2. Johdanto

Turun maakuntamuseo teki arkeologisia koekaivauksia Turun kaupungissa Aurajoen länsirannalla välillä Kauppiaskatu – Kirjastonranta 5.10. – 18.10.2006. Koekaivaukset liittyivät rantalaitureiden korjausten suunnitteluun ja niillä oli tarkoitus selvittää laajempien arkeologisten tutkimusten tarve. Turun maakuntamuseon ja Turun kaupungin Kiinteistölaitoksen välillä 29.9.2006 solmitun sopimuksen mukaan määriteltiin muinaismuistolain (295/1963) edellyttämät arkeologiset koetutkimukset Aurajoen länsirannan rantalaitureiden kohdalla välillä Kauppiaskatu – Kirjastonranta ja sovittiin kustannuksien sekä tehtävien jakautumisesta sopijapuolten kesken. Sopimuksen mukaan alueelle tehtiin neljä koeojaa.

Solmitun sopimuksen mukaan Kiinteistölaitos korvasi Turun maakuntamuseolle kaivauksista aiheutuneet kustannukset, jotka käsittivät tutkijan palkkakustannukset kenttä- ja jälkityövaiheen aikana sekä kaivausapulaisen palkkakustannukset kenttätöyövaiheen aikana. Lisäksi kiinteistölaitos korvasi tutkimuksessa tarvittavien työvälineiden ja materiaalin, ATK-laitteiden ja -tarvikkeiden sekä jälkityövaiheen aikaisen tutkimustyötilan kustannukset. Kustannukset arvioitiin enintään 6785 euroksi. Konekaivuuta varten Turun kaupungin Viherlaitos järjesti paikalle kaivinkoneen ja -kuskin. Viherlaitos huolehti myös kaivantojen turvallisuudesta ja kaivantojen täytöstä sekä pintamaan siistimisestä.

Kaivausryhmään kuuluivat tutkija Jukka Sipilän lisäksi tutkimusapulainen Harri Jokinen. Kaivausten valvojana toimi Turun maakuntamuseon tutkija Aki Pihlman. Varsinainen kenttätöyöaika oli 5.10 – 18.10.2006. Kenttätöyövaiheen loppupuolella tutkija Tapani Tuovinen kävi tekemässä tarpeelliset takymetrimittaukset. Tutkija Jukka Sipilä aloitti jälkityöt 24.10.2006. Jälkitöihin oli varattu aikaa neljä viikkoa ja ne tehtiin 1.11. – 30.11.2006. Kenttätöyövaiheen aikaiset työskentelyolosuhteet olivat hyvät. Maaperä oli kuivaa ja imi hyvin yöllä tai viikonlopun aikana sataneen veden.

3. Tutkimusmenetelmät ja dokumentointi

Kenttätöyövaiheen aikana kaivettiin ja tutkittiin Aurajoen rantalaiturin kohdalla neljä koeojaa välillä Kauppiaskatu – Kirjastonranta. Koeojat alkoivat noin metrin etäisyydeltä Läntisen rantakadun varrella kasvavista lehmuksista ja ulottuivat nykyisten laiturirakenteiden viereiseen mukulakivikouruun asti. Koeojat olivat alaosaan noin 1,70 metrin levyisiä ja niiden pituus 3,40 metristä lähes viiteen metriin. Koeojien pinta-ala vaihteli vajaasta kuudesta neliömetristä runsaaseen kahdeksaan neliömetriin. Tutkittujen koeojien kokonaispinta-ala oli noin 28,2 m². Koeojat kaivettiin pääosin koneellisesti, mutta rakenteiden paljastuessa suoritettiin lopullinen kaivu lapiolla. Tavoitteena oli päästä konekaivuulla 1700-luvun loppupuolen kerrokseen. Kaivuulla pyrittiin kartoittamaan mahdollisten rakenteiden ja kulttuuri-kerrosten esiintyminen alueella sekä selvittämään pohjasaven korkeus.

Rakenteet jätettiin koskemattomina paikoilleen. Rakenteet ja pääosa kaivantojen profiileista valokuvattiin ja piirrettiin. Luoteisprofiilit jäivät kaivausteknisistä syistä kalteviksi, paljon irrallista maata sisältäviksi pinnoiksi. Syynä tähän oli konekaivuun suunta ja ennen kaikkea kaivantojen luoteisreunan korkeus. Näin ollen myös kartat luoteisprofiileista ovat vain suuntaa antavia hahmotelmia. Sitä vastoin muut profiilit olivat suoria ja helposti puhdistettavissa.

Kaivettuja maita ei seulottu, mutta esiin tulleet löydöt poimittiin talteen ja määriteltiin niiden suhde rakenteisiin tai maakerrokseen nähden. Valtaosa löydöistä tuli koeojien kaakkoislaidalta, so. vanhojen laiturirakenteiden taustakiveyksen läheisyydestä täyte- tai pintamaista. Muiden rakenteiden yhteydestä ei juurikaan tavattu löytöjä. Löydöt on luetteloitu Turun maakuntamuseoon päänumerolla TMM 22428. Löytöjen numeroinnissa on käytetty päänumeron lisäksi työnnumeroa, joka koostuu kaivuupaikasta (LL = Länsilaituri), ajasta (06 = 2006), materiaalista (KA = kaakeli, KE = keramiikka, LI = liitupiippu, ME = metalli, RA raha) maa- tai rakenneyksiköstä (001) ja esinumeron (:001) yhdistelmästä ollen siis esim. muotoa TMM 22428 LL06KE021:019. Kunkin maa- tai rakenneyksikön ensimmäinen numero määräytyy sen mukaan, missä koeojassa ne sijaitsivat. Käytännössä pintamaaksi on nimetty ne kerrokset, jotka kaivettiin kaivinkoneella, jollei niitä pystytty tarkemmin yksilöimään. Erillisille maakerroksille ei annettu omaa numeroa, vaan löytöluettelossakin käytetään maalajikuvauksia sijainnin määrittelyssä. Käytetyt maayksikkönumerot 10, 20, 30 tai 40 kertovat vain koeojan numeron ja esim. sen, ettei löytöä ole suoraan liitetty mihinkään rakenteeseen. Rakenne- ja profiilikartat piirrettiin Autocadilla puhtaaksi mittakaavassa 1:20.

4. Mittaus- ja koordinaatisto.

Kaivausten aikana kunkin kaivannon sijainti määriteltiin suhteessa kaivannon poikki kulkevaan linjaan, jonka alkupiste oli nykyisen laiturirakenteen reunakiveyksen ulkolaidalla ja loppupiste Läntisen rantakadun reunakiveyksellä. Kaivannon sisäinen koordinaatisto määräytyi tämän linjan mukaan. Kaivantojen poikki kulkevien linjojen alku- ja loppupisteet sidottiin Turun kaupungin koordinaatistoon mittamalla niiden sijainti takymetrillä haarukkapisteiden 13706 ja 13596 avulla. Korkeuspiste alueelle tuotiin kirjastotalon kulmassa olevasta korkeuspisteestä 2501, jonka korkeudeksi vuonna 2006 on mitattu 5.524 m mpy.

5. Havainnot

Aurajoen länsirannan rantalaitureihin nähden poikittain tehtiin neljä koeojaa, jotka on numeroitu KO1, KO2, KO3 ja KO4:ksi. Koeoja KO1 sijaitsi pohjoisimpana vanhan kirjastorakennuksen kohdalla. Koeoja KO4 lähellä Kauppiaskatua oli eteläisin. Seuraavassa tarkastellaan kutakin koeojaa erikseen ja niissä mahdollisesti olleita rakenteita. Rakenteille on annettu numero juoksevasti kustakin koeojasta erikseen siten, että ensimmäinen merkitsevä numero kertoo koeojan numeron. Maayksiköitä ei ole numeroitu erikseen, mutta kunkin koeojan kohdalla selvitetään maakerrokset ja niiden suhde rakenteisiin. Etukäteen tiedettiin törmättävän vanhoihin, 1700-luvulla tehtyihin laiturirakenteisiin. Koeojista KO1, KO2 ja KO4 tavattiin lisäksi rakennusten perustuksia tai vastaavia rakenteita. Tutkituista koeojista rakenteellisesti köyhin oli KO3, jossa oli vain muutama irrallinen, mahdollisesti laiturin taustakiveykseen kuulunut kivi. Löytöaineekseltaan KO3 ei kuitenkaan eronnut muista koeojista.

5.1 Koeoja 1

Kaivannon pinta: 2,59 – 4,03 m mpy
 Kaivannon pohja: 0,10 – 1,16 m mpy
 Kartat: 1.1, 2.1 ja 3.1 – 3.4
 Valokuvat: KF2006:825 – 833; KD2006:5269 - 5273

Kaivanto tehtiin rantapenkan nurmikolle, jonka alla oli noin 40 – 80 cm:n kerros multavaa savimaata, joka alempana muuttui hiekkaisemmaksi. Tämän kerroksen alla, lähellä nykyistä laiturirakennetta, oli 30 – 60 cm:n kerros läpimitaltaan 10 – 20 cm:n mukulakiviä. Mukulakivien seassa oli soraa. Kaivannon luoteispäässä oli 20 – 100 cm:n paksuinen tiilimurskasta, sorasta ja laastista koostunut purkumaakerros, joka paksuni kaivannon lounaissivustaa kohden, missä se ulottui syvyyteen 1,40 m mpy eli runsaat kaksi metriä nykyistä maanpintaa alemmaksi. Näiden kerrosten alapuolella sijainnut hiekkaista savea sisältänyt kerros poistettiin vielä kaivinkoneella, jolloin esille tulivat laiturirakenteen (R11) ylimmät kivet. Kaivinkoneella poistettiin edelleen laiturirakenteen luoteispuolella ollut, runsaasti humusta, hiekkaa ja juuria sisältänyt kerros. Tässä vaiheessa tavoitettiin alimmat rakenteen R12:den kivet. Koillisprofiilia lastalla tutkittaessa paljastuivat rakenteen ylempät kivet ja rakenteen yläpuolella kulkeva palokerros. Myös rakenteen ympärillä oleva maa oli koostumukseltaan selkeästi eri maata kuin mitä kaivinkoneella oli poistettu. Konekaivuu lopetettiin tässä vaiheessa.

Kaivannon pohjaa lapiolla siistittäessä paljastui humusta ja hiekkaa sisältävä savikerros, jossa oli kolme maatonutta laudanpätkää. Samalla tasolla puista länteen, kaivannon lounaissivustalla, oli kaksi riviä puupaaluja (rakenne R13). Kerroksesta ei ole löytöjä. Kaivannon itäkulmassa oli 1 – 2 cm:n paksuinen, halkaisijaltaan puolimetrisen runsaasti laastia sisältänyt kerros. Kaivannon pohja jätettiin noin 0,70 m mpy tasolle, joka oli kuivaa, osin hiekkaa sisältänyt kova savikerros. Siihen kaivetussa 40 cm:n syvyydessä koekuopassa savi muuttui puhtaammaksi.

Laiturirakenteen luoteispuolelle kaivettiin 40 cm:n levyinen koeoja, jossa maa oli täytemaaksi tulkittavaa melko löysää savea, hiekkaa ja humusta sisältänyttä maata, joka muuttui harmaaksi saveksi vasta syvyydessä 0,10 m mpy. Kerroksen yläpinnassa oli yksittäisiä hiilenpaloja. Kerros lienee vanhan laiturirakenteen taustapuolen täyttömaata. Savipinnan viettävyyttä ei tässä kohden tutkittu, koska se olisi tuhonnut osittain havaitut puurakenteet.

Palokerros

Kaivannon koillisprofiilissa rakenteen R12 päällä oli osin kaksi havaittavaa palokerrosta, joiden välissä oli 10 – 25 cm:n paksuinen nokea ja hiekkaa sisältänyt kerros. Kerrokset olivat noin 2,00 m mpy syvyydessä. Palokerros oli osin näkyvissä myös luoteisprofiilissa, jossa se laskeutui lounasta kohden sijaiten purkumaan ja savikerroksen välissä. Luoteisprofiilissa palokerroksen yhteydessä oli kaksi hiiltynyttä lautaa (R14) korkeudella 1,54 – 1,72 m mpy. Myös lounaisprofiilin joenpuoleisessa päässä oli paikoin havaittavissa jälkiä palokerroksesta 2,00 m mpy:n alapuolella. Osin tälläkin sivustalla oli kaksi palokerrosta, joiden välissä ja alapuolella oli noki- ja hiilipitoista hiekkaa. Kerrokset päättyvät purkumaakerrokseen. Purkumaan alapuolella oli paikoin nokea ja hiiltä sisältänyt hiekkakerros. Palokerrokset liittyivät vuoden 1827 suurpaloön.

Rakenne R11 – vanhaa laiturirakennetta

Rakenteen pinta: 1,00 – 1,29 m mpy
 Rakenteen pohja: Noin 0,10 m mpy.
 Kartat: 2.1 ja 3.1
 Valokuvat: KF2006:825, 826, 828 – 830, 833; KD2006:5271, 5272

Kaivannon kaakkoispäästä paljastui samalta tasolta kaksi suurehkoa laakeaa kiveä, joiden pintakorkeus oli 1,00 – 1,17 m mpy. Rakenne oli NNE – SSW –suuntainen. Kivet olivat lohkottuja. Toisessa kivessä oli halkaisijaltaan 25 mm kiviporan tekemä reikä. Laakeiden kivien alapuolella oli osin suurehkoista luonnonkivistä, osin lohkotuista kivistä rakennettua perustaa. Kivet olivat 2 – 3 kerroksessa. Kivien välissä ja niiden luoteispuolella täyttömaa oli pääosin hiekan ja humuksen sekaista savea. Laiturirakenteen yläpuolinen maa oli savista soraa, jossa oli runsaasti sekä mukulakiviä että liuskaisia kiviä.

Rakenne R12 – rakennuksen perustus

Rakenteen pinta: 1,75 – 1,85 m mpy

Kartat: 2.1 ja 3.2

Valokuvat: KF2006: 825, 827, 832, 833; KD 2006:5270, 5272

Koeoja KO1:den koillisprofiilista paljastui rakennuksen kivinen perustus, mahdollisesti ulkopinta, runsaan kolmen metrin matkalta jatkuen edelleen länsiluoteeseen. Perustus oli WNW - ESE -suuntainen. Rakenne koostui suurehkoista, halkaisijaltaan 60 – 90 cm:n kivistä. Rakenne oli ladottu ilman laastia. Vain osa kivistä oli lohkottuja. Ylimmät kivet olivat tasolla 1,75 – 1,85 m mpy, välittömästi yläpuolisten palokerrostumien alla. Kivien välinen maa oli kovaa savea, jonka seassa oli jonkin verran tiilimurskaa sekä laastia ja hiekkaa. Kaakossa perustus rajoittui vanhaan laiturirakenteeseen R11.

Rakenne R13 – pystypaalut

Rakenteen pinta: 0,69 – 0,84 m mpy

Kartat: 2.1 ja 3.3

Koeojan lounaislaidalla oli lähes samalla tasolla kahdessa rivissä pystypaaluja. Ne olivat halkaisijaltaan 4 – 7 cm. Profiilissa oli lisäksi kaksi halkaisijaltaan noin 10 cm:stä paalua. Samalla tasolla paalujen kanssa niiden itäpuolella oli kolme pohjois-eteläsuuntaista maatonutta lautaa, todennäköisesti irtopuita.

Rakenne R14 – hiiltyneet puut

Rakenteen pinta: 1,54 – 1,72 m mpy

Kartat: 2.1. ja 3.4

Koeojan luoteisprofiilissa, joka jouduttiin kaivamaan viistosti, oli kaksi irrallista, toisiinsa nähden riskikkäistä hiiltynyttä lautaa. Ne sijaitsivat lounaaseen laskeutuvan palokerroksen pinnalla. Lautojen leveys oli 10 – 12 cm.

5.2 Koeoja 2

Kaivannon pinta: 2,46 – 3,80 m mpy

Kaivannon pohja: 0,46 – 1,40 m mpy

Kartat: 1.1, 2.2. ja 3.5 – 3.8

Valokuvat: KF2006: 834 – 839; KD2006:5274 - 5275

Kaivanto tehtiin rantapenkan nurmikolle, jonka alla oli noin 60 – 100 cm:n vahvuinen multavan saven ja hiekan sekainen kerros. Kerroksen alapuolella kaivannon luoteispuoliskolla oli 60 – 80 cm:n vahvuinen kiviä ja tiilenkappaleita sisältävää purkumaata. Joenpuoleisessa päässä purkumaan kanssa samalla tasolla oli multavaa hiekkaa, seassa laastia. Tämän maan yhteydestä kaivannon etelänurkkauksesta tuli

esille kooltaan vaihtelevia, pyöreähköjä kiviä, jotka eivät näyttäneet muodostavan mitään rakennetta. Osa irrallisista kivistä poistettiin. Kaivinkoneella jatkettiin koeojan syventämistä kaivannon luoteispuoliskossa, jossa maa oli multavaa hiekkaa tai multavaa hiekkaa ja savea. Tässä vaiheessa tulivat esiin lounaisprofiilissa sijainneen rakenteen R22 uloimmat kivet. Kivet puhdistettiin lastoilla. Konekaivuu lopetettiin, kun kaivannon luoteispäästä paljastui pohjasavi ja maa alkoi olemukseltaan muuttua luodetta kohden. Kaivannosta noin 5 metriä luoteeseen on ollut tiilirakennuksen harmaakivinen kivijalka, jonka Reino Mattila on laatinut mittapiirroksen joulukuussa 1963.

Rakenne R21 – vanhan laiturirakenteen taustakiveys?

Rakenteen pinta: 1,06 – 1,62 m mpy
Kartat: 2.2 ja 3.5
Valokuvat: KF2006:836 – 838; KD2006:5274

Kaivannon kaakkoispäässä, etenkin sen eteläkulmassa oli halkaisijaltaan 30 – 50 cm:n luonnonkiviä tiiviissä kasassa. Lisäksi kaivannon itäkulmassa oli suuri, läpimitaltaan yli 90 cm:n kivi. Ne eivät muodostaneet selvää rakennetta, mutta sijaintinsa perusteella kivet ovat mitä todennäköisimmin osa vanhaa 1700-luvun laiturirakenteen taustakiveystä. Luonteeltaan kivet eroavat rakenteen länsipuolen perustuksen kivistä, joten ne eivät voi olla siitä peräisin. Kaivannon kaakkoispäässä savipinta laskee jyrkästi, lyhyehköllä matkalla noin puoli metriä. Tässä kuopanteessa, niin kuin kivien välissäkin, maa on multavaa hiekkaa ja savea. Kivien välissä olevassa maassa oli kuitenkin jonkin verran hiiltä ja nokea tasolla 1,10 – 1,20 m mpy. Muuten maa ei koostumukseltaan tällä korkeudella muuttunut.

Rakenne R22 – kiviperustus

Rakenteen pinta: 2,79 – 2,81 m mpy
Kartat: 2.2 ja 3.7
Valokuvat: KF2006: 834 – 837; KD2006:5274

Koeoja KO2:den lounaisprofiilissa oli suurehkoista lohkotuista kivistä tehty rakenne. Isojen lohkokivien väliin oli kiilattu pienempiä lohkokiviä. Varsinkin rakenteen yläosassa kivien väleissä oli paikoin laastia. Perustuksen pinta oli tasainen 1,5 metrin matkalta tasossa 2,79 – 2,81 m mpy. Perustuksen kaakkoispään pinta laski tasaisesti kahden metrin matkalta. Perustus ei näytä olleen liitoksessa vanhaan laiturirakenteeseen. Kahden lohkokiven pinnassa oli kiviporalla tehdyt reiät. Reiät olivat tasapaksuja. Perustuksen kokonaispituus alalaidassa on 3,5 metriä. Luoteispäässä perustus päättyy kellarirakenteeseen (rakenne R23).

Rakenne R23 – holvikellari

Rakenteen pinta: Noin 2,90 m mpy
Kartat: 2.2 ja 3.8
Valokuvat: KF2006:839; KD2006:5275

Koeojan luoteispään profiilissa oli merkkejä holvikellarin jäännöksistä. Jäännöksiä ei kuitenkaan kaivettu esiin. Ne olisivat paljastuneet, jos kaivantoa olisi jatkettu noin 20 cm. Luoteisprofiilin yläosasta tasolla 2,90 m mpy paljastui osa holvikellarin katon tiilistä. Profiilin alalaidasta paljastui pieni aukko, joka jatkui ainakin kaksi metriä luoteeseen, siis mahdolliseen kellaritilaan.

5.3 Koeoja 3

Kaivannon pinta: 2,50 – 3,82 m mpy
 Kaivannon pohja: 0,72 – 1,48 m mpy
 Kartat: 1.1, 2.3. ja 3.9. – 3.10.
 Valokuvat: KF2006:840 – 841; KD2006: 5276

Koeoja tehtiin rantapenkan nurmikolle. Nurmen alla oli noin 70 – 80 cm:n vahvuinen multavan saven ja hiekan sekainen kerros. Sen alapuolella maan multavuus väheni muuttuen saviseksi hiekaksi. Maan seassa oli laastia. Kerroksen vahvuus oli 50 – 60 cm. Runsas metri maanpinnasta kerros oli tiilimurskatoista hiekkaista savea. Kerroksessa oli joitakin tiiliskiven kappaleita. Kerroksen vahvuus oli 10 – 50 cm. Sen alapuolinen kerros oli koostumukseltaan hyvin samankaltaista, mutta tiilimurska oli lähes kokonaan hävinnyt, mutta laastipitoisuus oli vastaavasti noussut. Noin kahden metrin syvyydestä tuli vastaan kova, kuiva savikerros, joka vietti jokea kohden. Lounaisprofiilissa, välittömästi savikerroksen yläpuolella, oli ohuehko hiekkaa, laastia ja tiilimurskaa sisältänyt kerros, jonka seassa oli nokea ja hiiltä. Kaikki kerrokset viettivät jokea kohden. Kaivannon joenpuoleisessa päässä savipinta laskee nopeasti 1,25 m mpy. tasosta noin 40 cm.

R31 – vanhan laiturirakenteen taustakiveys?

Rakenteen pinta: Noin 1,05 -1,40 m mpy
 Kartat: 2.3 ja 3.9
 Valokuvat: KF2006:841; KD2006:5276

Koeojan kaakkoislaidalla ja kaakkoisprofiilissa oli joitakin halkaisijaltaan 20 – 40 cm:n kiviä, jotka saattavat liittyä vanhan laiturirakenteen tausta- tai täyttökiveykseen. Kivet olivat kuitenkin niin hajallaan, toisistaan irrallaan, ettei niiden funktiosta voi olla varma.

5.4 Koeoja 4

Kaivannon pinta: 2,40 – 3,81 m mpy.
 Kaivannon pohja: 1,08 – 1,83 m mpy
 Kartat: 1.1, 2.4. ja 3.11. – 3.14.
 Valokuvat: KF2006:842 – 848; KD2006:5277 - 5280

Koeoja tehtiin rantapenkan nurmikolle. Kun pintamaata oli poistettu noin metrin kerros, paljastui kaivannon pohjoiskulmasta mahdollisesti rakenteeseen liittyviä kiviä. Kivien yläpuolinen kerros oli multavaa savea, paikoin multavaa savea ja hiekkaa. Noin metrin syvyydessä kohdattiin hiekkaisempi kerros, jossa oli runsaasti hiiltä. Konekaivuu lopetettiin tässä vaiheessa ja rakenteiden päältä ja sivulta poistettiin maa lapiolla. Kaivannon koillisprofiilista paljastui mahdollinen perustus (rakenne R42). Tästä erillään kaivannon kaakkoispäässä oli erillinen kiveys, joka liittyy vanhan laiturirakenteen taustakiveykseen (rakenne R41).

Koeojan lounaisprofiilissa oli nähtävissä neljä erillistä palokerrosta tasolla 2,00 – 2,40 m mpy.. Ylin, olemukseltaan selkein palokerros laskeutui jokea kohden. Sen alapuoliset palokerrokset olivat ohuempia ja vaakatasossa yhtyen kaakkoispäästään ylimpään, jokea kohden laskeutuvaan palokerrokseen. Kolmen ylimmän palokerroksen välissä oli hienoa, palanutta hiekkaa, joukossa joitakin hiiliä. Kahden alimman palokerroksen välissä oli savista hiekkaa. Koeojan länsinurkassa, välittömästi alimman palokerroksen alla oli laajahko, palanut, punertava savipinta, joka muuttui vähitellen harmaanruskeaksi täyttösaveksi. Palaneen saven vyöhyke alkoi länsikulmauksessa olleen tiilipinnan (rakenne R43) laidalta rajoittuen ympäröiviin kiviin. Kaivamista jatkettiin yhtenäiseen savikerrokseen asti, mikä osoittautui myöhemmin

täyttösaveksi.

Rakenne R41 – vanhan laiturirakenteen taustakiveys

Pinta: 1,44 – 1,93 m mpy.

Kartat: 2.4 ja 3.11 - (3.12)

Valokuvat: KF2006: 845; KD2006:5278

Koeojan kaakkoisprofiilissa ja sen luoteispuolella oli mahdollisesti vanhaan laiturirakenteeseen kuuluneita taustakiviä. Ne eivät kuitenkaan muodostaneet yhtenäistä pintaa tai rakennetta, eivätkä myöskään liittyneet koeojan muihin rakenteisiin. Keskellä kaivannon kaakkoispuoliskoa oli laakea, kolmesta kivestä muodostunut tasainen, jokea päin kallistuva pinta. Nämä kolme kiveä lienevät alkuaan olleet yksi ja sama kivi, joka on myöhemmin haljennut tai lohkottu kolmeksi erilliseksi, halkaisijoiltaan noin 80 cm:n kiviä. Kivien paksuus oli noin 20 - 30 cm. Koeojan kaakkoisprofiilissa oli muutama, halkaisijaltaan 40 – 60 cm:n kivi, mutta ne eivät muodostaneet mitään selvää rakennetta. Kaivannon etelänurkassa lounaisprofiiliin rajoittuen oli noin 20 cm:n korkuinen, saveen kaivettu kynnys.

Rakenne R42 – kiviperustus

Pinta: 2,60 – 2,80 m mpy.

Kartat: 2.4, 3.12 ja 3.14

Valokuvat: KF2006:844 – 848; KD2006:5278 - 5279

Koeojan koillisprofiilista paljastui noin kahden metrin matkalta kiviperustusta, joka oli tehty halkaisijaltaan 20 – 60 cm:n kivistä. Pääosa kivistä oli lohkottu, osa luonnonkiviä. Perustusta kaivettiin esiin 80 cm:n korkeudelta yhtenäiseen savipintaan asti. Osa savipinnasta oli palanut punaiseksi. Kyseinen savipinta osoittautui koekuoppaa kaivettaessa täyttösaveksi. Perustuksen kiveys laajeni täyttösavipinnan alapuolella kohti koeojan keskustaa. Perustuksessa oli joitakin yksittäisiä tiiliä tai tiilenpaloja tasossa 2,10 m mpy, siis noin 10 cm alempana kuin vastakkaisessa profiilissa olevat alimmat tiilet (rakenne R43). Näiden välinen maa muodostui savisesta hiekasta tai palaneesta savesta eikä sisältänyt tiiliä tai tiilen kappaleita.

Rakenne R43 tiilirakenne ja luoteisprofiilin tason 2,30 m mpy:n alla olevat kivet muodostivat yhtenäisen rakenteen. Mitä suurimmalla todennäköisyydellä rakenne R42 kuuluu samaan kokonaisuuteen. Kuitenkin kaivannon pohjoiskulmassa nämä rakenteet eivät muodostaneet välitöntä yhteyttä, joten ne käsitellään tässä erikseen.

Rakenne R43 – tiilirakenne

Pinta: 2,40 m mpy

Pohja: 2,10 m mpy

Kartat: 2.4 ja 3.13

Valokuvat: KF2006:842 – 843; KD2006:5278, 5280

Kaivannon länsinurkkauksessa paljastui kolme, samassa tasossa olevaa laastilla muurattua tiiltä korkeudessa 2,20 – 2,21 m mpy. Tiilirakenne jatkui syvemmälle lounaisprofiiliin. Tasossa paljastuneet tiilet olivat rakenteen alimmat tiilet. Syvemmältä profiilista, ylimmän palokerroksen alta, palaneen hiekan seasta paljastui lisää tiilenpäitä ja niiden välistä laastia. Näitä ei kuitenkaan kaivettu esille. Tiilet olivat selkeästi muuratut luoteisprofiilin tason 2,30 m mpy:n alapuolisten kivien päälle ja liittynevät samaan rakenteeseen. Sitä vastoin ylempänä olevat kivet ja tiilet olivat irrallisia, eikä niitä sellaisenaan voi liit-

tää rakenteeseen R43 tai R42. Luoteisprofiili jäi konekaivuun jäljiltä kaltevaksi, paljon irrallista maata sisältäväksi pinnaksi, josta ei voitu tehdä tarkkoja havaintoja.

6 Tulokset

Tutkittavalle alueelle Turun Aurajoen länsirannan rantalaitureiden ja Läntisen Rantakadun väliin tehtiin neljä koeojaa. Koeojista KO1, KO2 ja KO4 tavattiin rakennuksen kiviperustuksia Turun vuoden 1827 suurpaloa edeltäneeltä ajalta. Lisäksi koeojista tavattiin jäänteitä 1700-luvun rantalaiturirakenteesta tai sen taustakiveyksestä. Rakenteiltaan köyhin oli koeoja KK3, mutta senkin alimmista maakerroksista tavattiin 1700-luvulle tai 1800-luvun alkuun ajoittuvaa löytöaineistoa. Rakennuksiin liittyvät kulttuuri-kerrokset olivat vaatimattomia, pääosin täyttökerroksiksi tulkittavia. Löytöaineisto ajoittui pääosin 1700-luvulle tai 1800-luvun alkuun. Vanhin löytö oli koeoja KK2:den vanhan rantalaiturin taustakivien täyttömaasta löytynyt 1600-luvun jälkipuolelle ajoittuva liitupiipun pesä. Kokonaisuutena koetutkimukset osoittautuivat tuloksellisiksi. Tutkitulla alueella on säilynyt runsaasti vanhojen rakennusten kiviperustuksia Turun nykyistä asemakaavaa edeltävältä ajalta. Koeojista KO1 ja KO2 löytyneet perustukset liittynevät vuoden 1743 venäläisessä kartassa joen rannalla, sillan alapuolella oleviin rakennuksiin.

Turussa 30. päivänä marraskuuta 2006

Jukka Sipilä

TURKU LÄNSILAITURI 2006 Liite 1

VÄRIDIAAT JA MUSTAVALKONEGATIIVIT

Arkistinum	Sisältö	Kuvaaja	Aika
KD20065269	Koeoja 1:den pohjaa ja koillisprofiilia. Koillisprofiilissa kiviperustus (rakenne R12). Kuvattu kaakosta.	Jukka Sipilä	05.10.2006
KD20065270	Koeoja 1, kiviperustuksen (rakenne R12) luoteispää koillisprofiilissa. Kuvattu etelästä	Jukka Sipilä	05.10.2006
KD20065271	Koeoja 1, vanhaa laiturirakennetta (rakenne R11) kaakkoisprofiilissa. Kuvattu luoteesta.	Jukka Sipilä	05.10.2006
KD20065272	Koeoja 1:den itänurkka, kiviperustuksen (rakenne R12) ja vanhan laiturirakenteen (rakenne R11) liitoskohta. Kuvattu lännestä	Jukka Sipilä	05.10.2006
KD20065273	Koeoja 1, luoteisprofiili. Kuvattu kaakosta.	Jukka Sipilä	05.10.2006
KD20065274	Koeoja 2, kaakkoisprofiili ja osa lounaisprofiilia. Vanhan laiturirakenteen taustakiveyksen (rakenne R21) ja kiviperustuksen (rakenne R22) liitoskohta. Kuvattu luoteesta.	Jukka Sipilä	10.10.2006
KD20065275	Koeoja 2:den luoteisprofiili. Oikealla keskellä aukko, joka johtaa kellariin (rakenne R23)	Jukka Sipilä	10.10.2006
KD20065276	Koeoja 3:n kaakkoisprofiilia (rakennetta R31). Kuvattu luoteesta.	Jukka Sipilä	12.10.2006
KD20065277	Koeoja 4:n länsikulman tiilirakennetta (rakenne R43). Kuvattu idästä.	Jukka Sipilä	12.10.2006
KD20065278	Koeoja 4:n pohjaa ja luoteisprofiilia. Rakenteet R41, R42 ja R43. Kuvattu kaakosta.	Jukka Sipilä	17.10.2006
KD20065279	Koeoja 4:n kiviperustusta (rakenne R42) koillisprofiilissa. Kuvattu lounaasta.	Jukka Sipilä	17.10.2006
KD20065280	Koeoja 4:n länsikulman tiili- ja kivirakennetta (rakenne R43). Kuvattu idästä.	Jukka Sipilä	17.10.2006
KF2006:825	Koeoja 1, talon perustus, rakenne R12 koillisprofiilissa. Oikealla vanhaa laiturirakennetta R11. Kuvattu etelästä	Jukka Sipilä	05.10.2006
KF2006:826	Koeoja 1 (KO1), vanha laiturirakenne (R11) kaakkoisprofiilissa. Kuvattu yläviistosta idästä	Jukka Sipilä	5.10.2006
KF2006:827	Koeoja 1 (KO1) pohjaa ja koillisprofiilia. Koillisprofiilissa vanhan rakennuksen perustusta, rakenne R12. Kuvattu kaakosta.	Jukka Sipilä	5.10.2006
KF2006:828	Koeoja 1, vanhaa laiturirakennetta (rakenne R11). Kuvattu kaakosta.	Jukka Sipilä	05.10.2006
KF2006:829	Koeoja 1, vanhaa laiturirakennetta kaakkoisprofiilissa (rakenne R11). Kuvattu luoteesta.	Jukka Sipilä	09.10.2006
KF2006:830	Koeoja 1, vanhaa laiturirakennetta kaakkoisprofiilissa (rakenne R11). Kuvattu luoteesta.	Jukka Sipilä	09.10.2006

Arkistonomum	Sisältö	Kuvaaja	Aika
KF2006:831	Koeoja 1, luoteisprofiili. Kuvattu kaakosta.	Jukka Sipilä	09.10.2006
KF2006:832	Koeoja 1, vanhan talonperustuksen (rakenne R12) luoteispää koillisprofiilissa. Kuvattu etelästä.	Jukka Sipilä	09.10.2006
KF2006:833	Koeoja 1:den itäkulma. Talonperustuksen (rakenne R12) ja vanhan laiturirakenteen (rakenne R11) liitoskohta. Kuvattu lännestä.	Jukka Sipilä	09.10.2006
KF2006:834	Koeoja 2, lounaisprofiili ja siinä ollut rakenne R22.	Jukka Sipilä	10.10.2006
KF2006:835	Koeoja 2, lounaisprofiili ja siinä ollut rakenne R22.	Jukka Sipilä	10.10.2006
KF2006:836	Koeoja 2, lounaisprofiili. Etualalla vanhan laiturirakenteen taustakiveystä (rakenne R21), profiilissa kiviperustusta (rakenne R22)	Jukka Sipilä	10.10.2006
KF2006:837	Koeoja 2, kaakkoisprofiili. Vanhan laiturirakenteen (rakenne R21) ja kiviperustuksen (rakenne R22) liittymä. Kuvattu pohjoisluoteesta.	Jukka Sipilä	10.10.2006
KF2006:838	Koeoja 2, kaakkoisprofiili. Vanhan laiturirakenteen taustakiveystä (rakenne R21). Kuvattu luoteesta.	Jukka Sipilä	10.10.2006
KF2006:839	Koeoja 2, luoteisprofiili. Kuvan oikeassa laidassa aukko, joka johtaa kellariin (rakenne R23). Kuvattu kaakosta.	Jukka Sipilä	10.10.2006
KF2006:840	Koeoja 3, lounais- ja luoteisprofiilia. Kuvattu idästä.	Jukka Sipilä	12.10.2006
KF2006:841	Koeoja 3, kaakkoisprofiilia (rakennetta R31). Kuvattu luoteesta.	Jukka Sipilä	12.10.2006
KF2006:842	Koeoja 4:n länsikulma, tiilirakennetta (rakenne R43).	Jukka Sipilä	17.10.2006
KF2006:843	Koeoja 4:n länsikulma, tiilirakennetta (rakenne R43).	Jukka Sipilä	17.10.2006
KF2006:844	Koeoja 4, koillisprofiilin kiviperustusta (rakenne R42). Kuvattu lounaasta.	Jukka Sipilä	17.10.2006
KF2006:845	Koeoja 4:n pohjaa ja luoteisprofiilia (rakenteet R41, R42 ja R43). Kuvattu kaakosta.	Jukka Sipilä	17.10.2006
KF2006:846	Koeoja 4:n pohjoiskulma, kiviperustusta (rakenne R42). Kuvattu eteläkaakosta.	Jukka Sipilä	17.10.2006
KF2006:847	Koeoja 4:n pohjoiskulmaa, kiviperustusta (rakenne R42). Kuvattu eteläkaakosta.	Jukka Sipilä	17.10.2006
KF2006:848	Koeoja 4, luoteisprofiilia (rakenne R42) ja sen eteen kaivettu koekuoppa. Kuvattu lounaasta	Jukka Sipilä	17.10.2006

KARTTALUETTELO

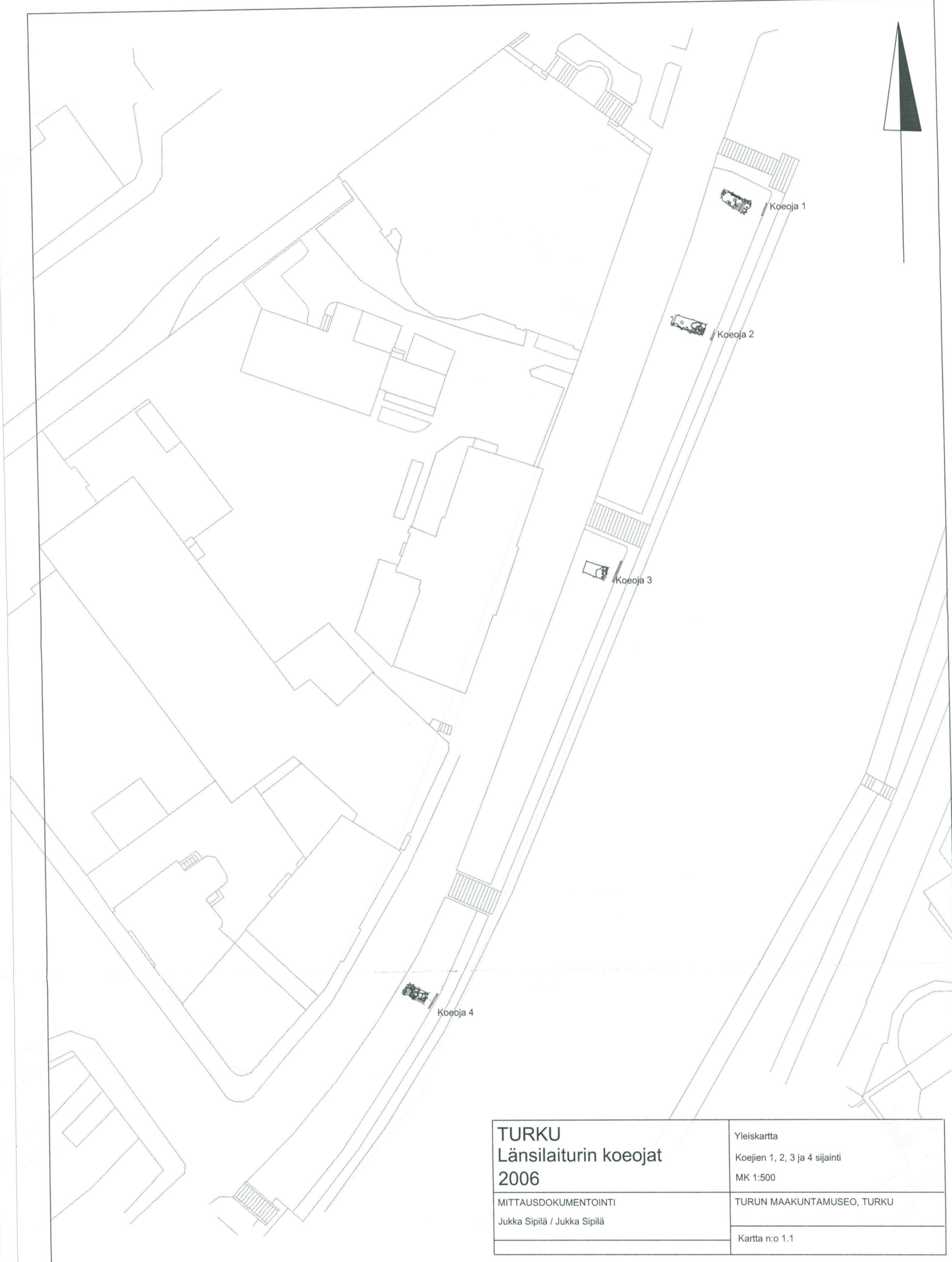
Karttamerkit

- Kartta n:o 1.1 Yleiskartta
- Kartta n:o 2.1. Koeoja 1
- Kartta n:o 2.2. Koeoja 2
- Kartta n:o 2.3. Koeoja 3.
- Kartta n:o 2.4. Koeoja 4
- Kartta n:o 3.1. Koeoja 1, kaakkoisprofiili
- Kartta n:o 3.2. Koeoja 2, koillisprofiili
- Kartta n:o 3.3. Koeoja 1, lounaisprofiili
- Kartta n:o 3.4. Koeoja 1, luoteisprofiili
- Kartta n:o 3.5. Koeoja 2, kaakkoisprofiili
- Kartta n:o 3.6. Koeoja 2, koillisprofiili
- Kartta n:o 3.7. Koeoja 2, lounaisprofiili
- Kartta n:o 3.8. Koeoja 3, luoteisprofiili
- Kartta n:o 3.9. Koeoja 3, kaakkoisprofiili
- Kartta n:o 3.10. Koeoja 3, lounaisprofiili
- Kartta n:o 3.11. Koeoja 4, kaakkoisprofiili
- Kartta n:o 3.12. Koeoja 4, koillisprofiili
- Kartta n:o 3.13. Koeoja 4, lounaisprofiili
- Kartta n:o 3.14. Koeoja 4, luoteisprofiili

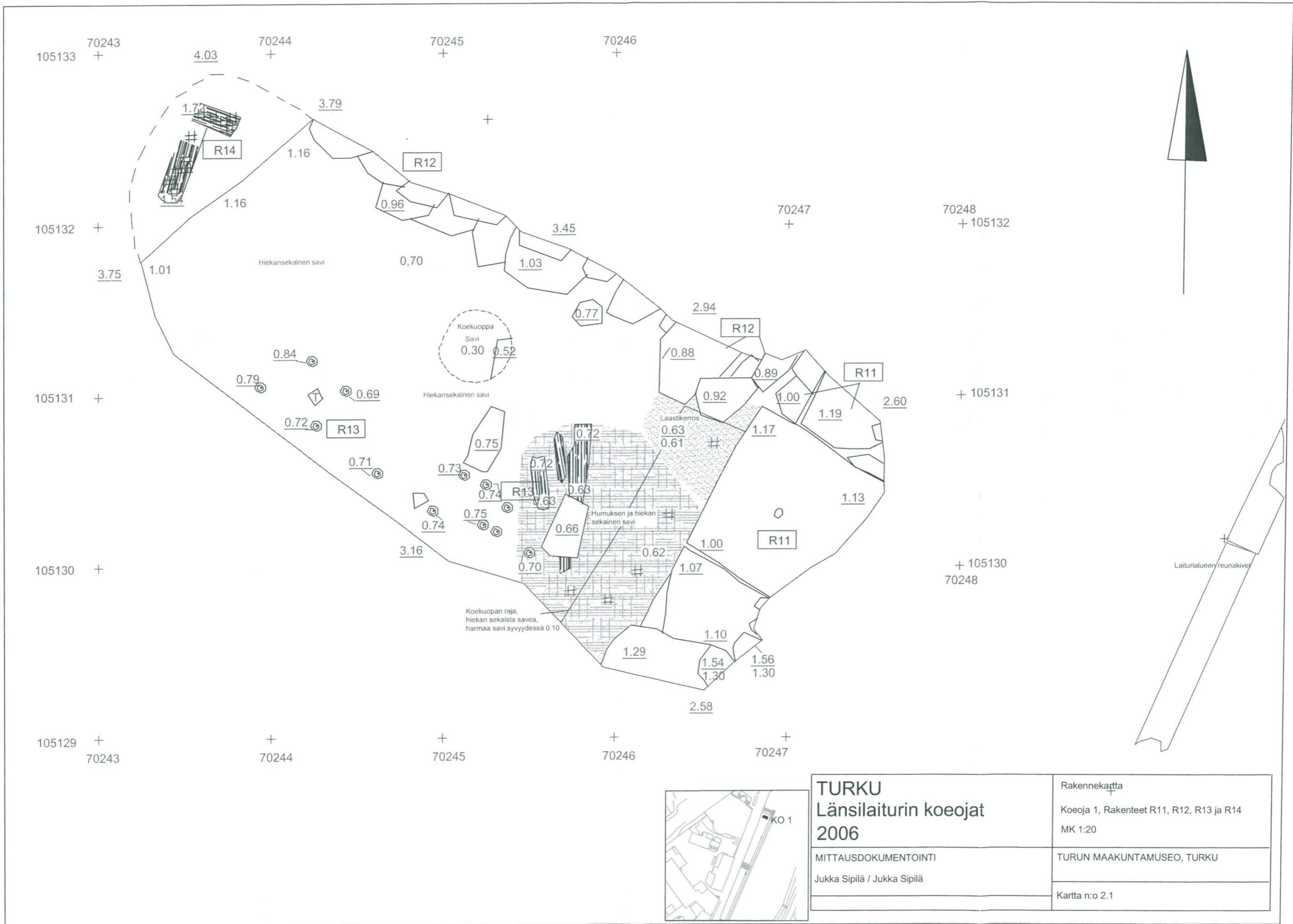
KARTTAMERKIT

Kaikissa kartoissa esiintyvät merkit (Maalajikuvauksissa merkkejä yhdistelty)

	Puu, puun syyt ja niiden suunta
	Laasti
	Hiekka
	Sora
	Savi
	Multa
	Tiilimurska
	Kolo / tyhjä kohta
	Purkumaa
	Tiili
	Tiilenpaloja
	Paalu
3.42	Korkeus
$\frac{3.42}{3.32}$	Korkeus: ylä- ja alalukema
<u>3.42</u>	Korkeus: ylälukema
	Rakenneyksikkö
	Kaivettu poikkiviivojen suuntaan viettävä rinne
	Hiili

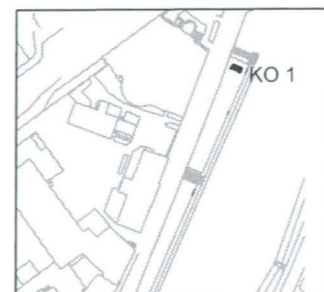
TURKU Länsilaiturin koeojat 2006	Yleiskartta
	Koeojien 1, 2, 3 ja 4 sijainti
MITTAUSDOKUMENTOINTI	MK 1:500
Jukka Sipilä / Jukka Sipilä	TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU
	Kartta n:o 1.1

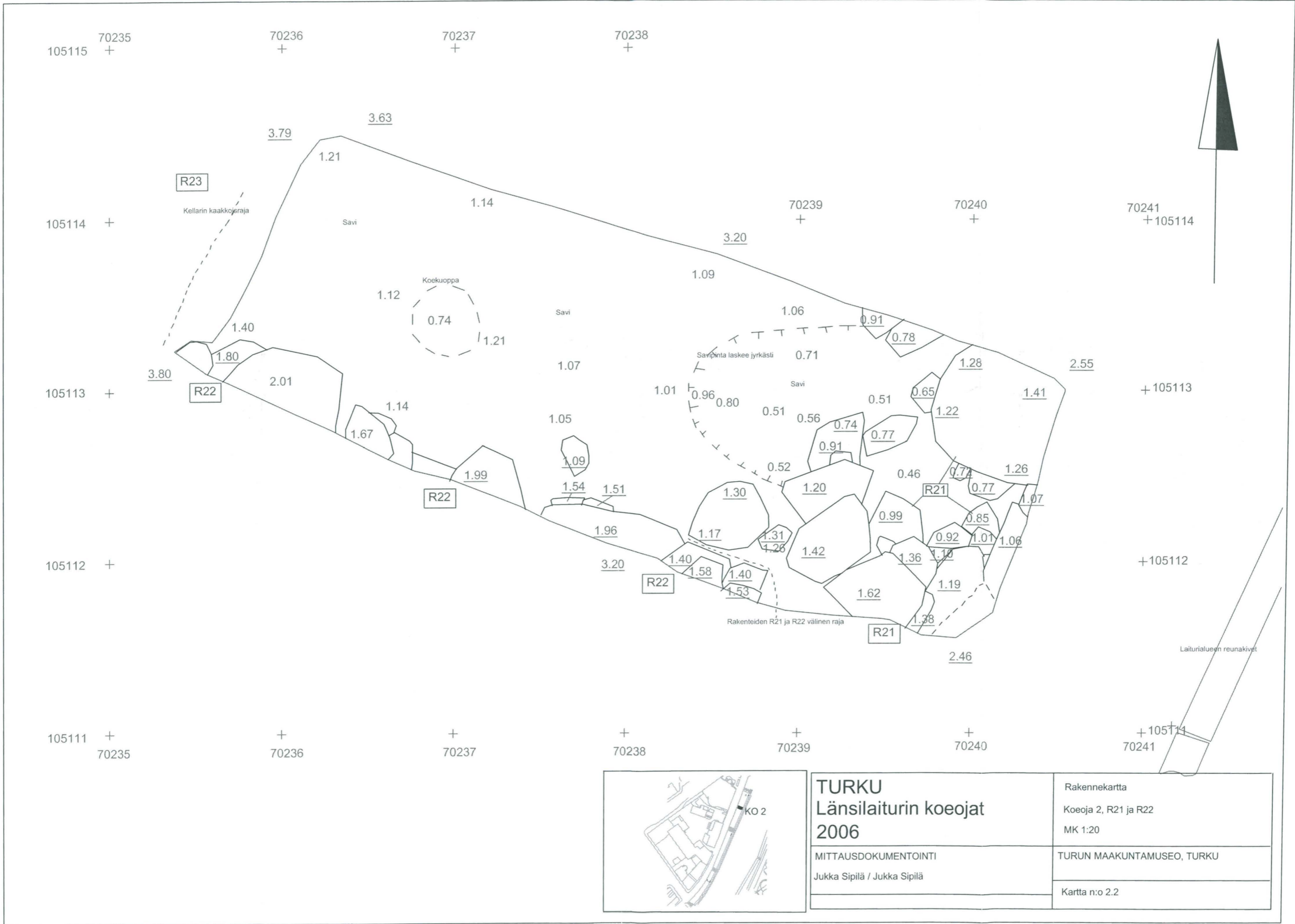

TURKU
Länsilaiturin koeajat
2006

MITTAUSDOKUMENTOINTI
 Jukka Sipilä / Jukka Sipilä

Rakennekartta
 Koeaja 1, Rakenteet R11, R12, R13 ja R14
 MK 1:20
 TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU
 Kartta n:o 2.1

70235
105115 +

70236
+

70237
+

70238
+

70239
+

70240
+

70241
+105114

105114 +

105113 +

+ 105113

105112 +

+105112

70235
105111 +

70236
+

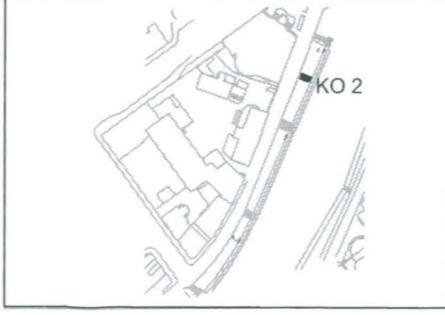
70237
+

70238
+

70239
+

70240
+

70241
+105114

TURKU
Länsilaiturin koejat
2006

Rakennekartta
Koeja 2, R21 ja R22
MK 1:20

MITTAUSDOKUMENTOINTI
Jukka Sipilä / Jukka Sipilä

TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU
Kartta n:o 2.2

105079 + 70221

70222 +

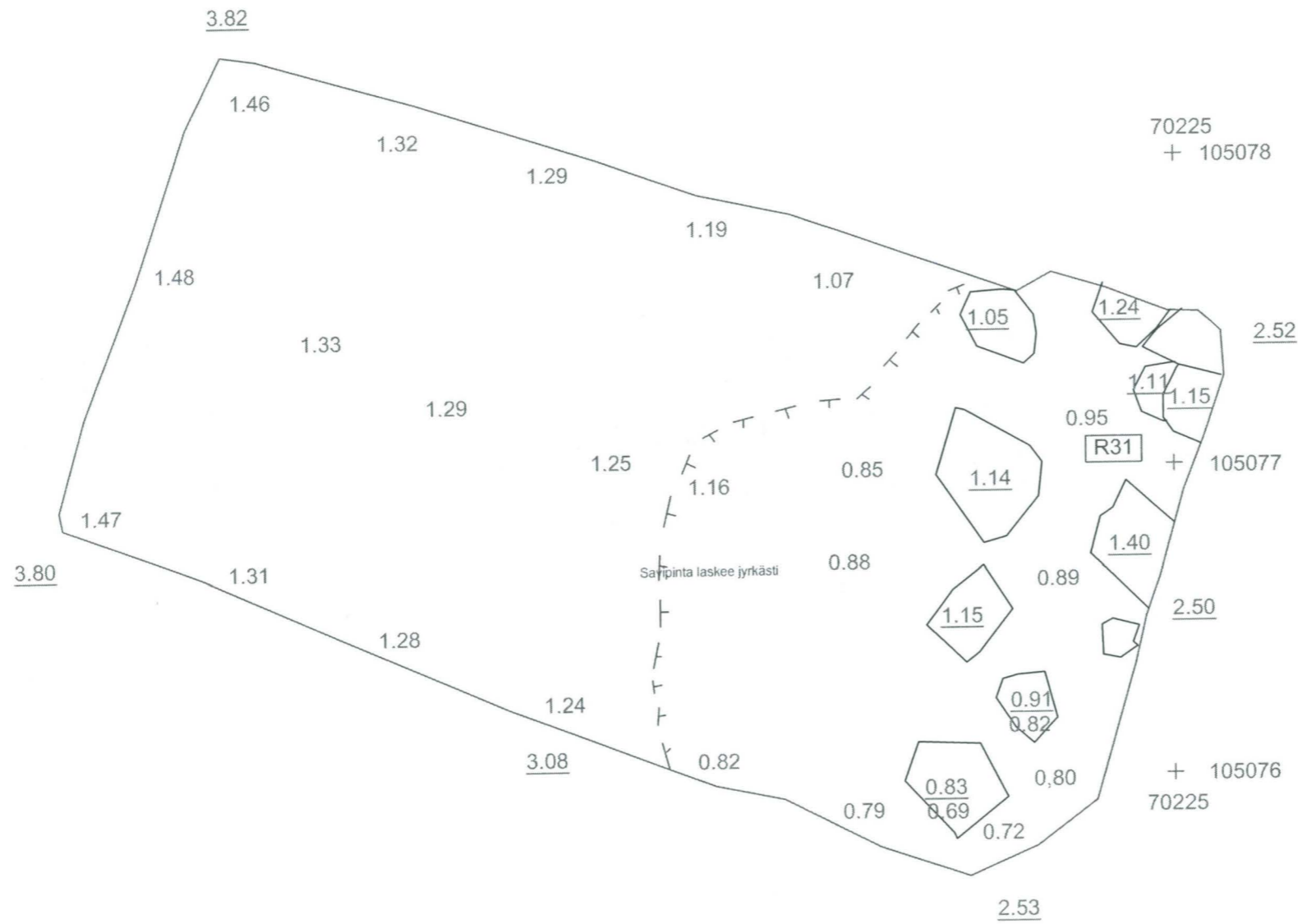
70223 +

70224 + 105079

105078 +

70225 + 105078

105077 +

105076 +

+ 105076
70225

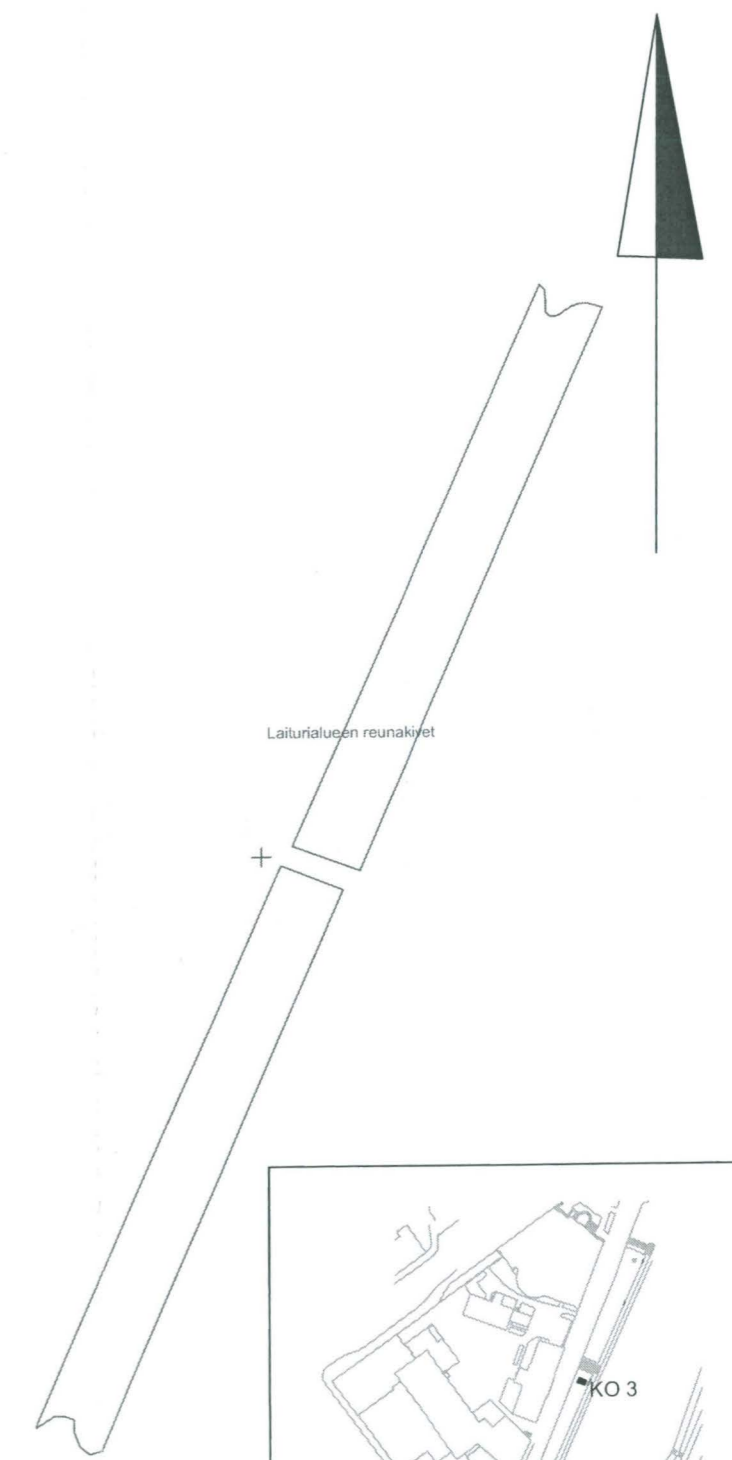
105075 + 70221

+ 70222

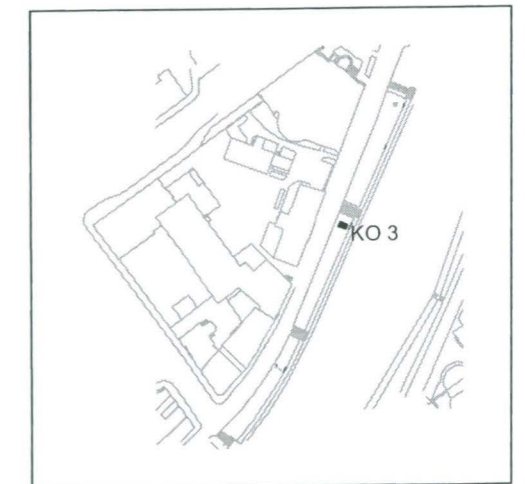
+ 70223

+ 70224

+ 70225

Laiturialueen reunakiivet

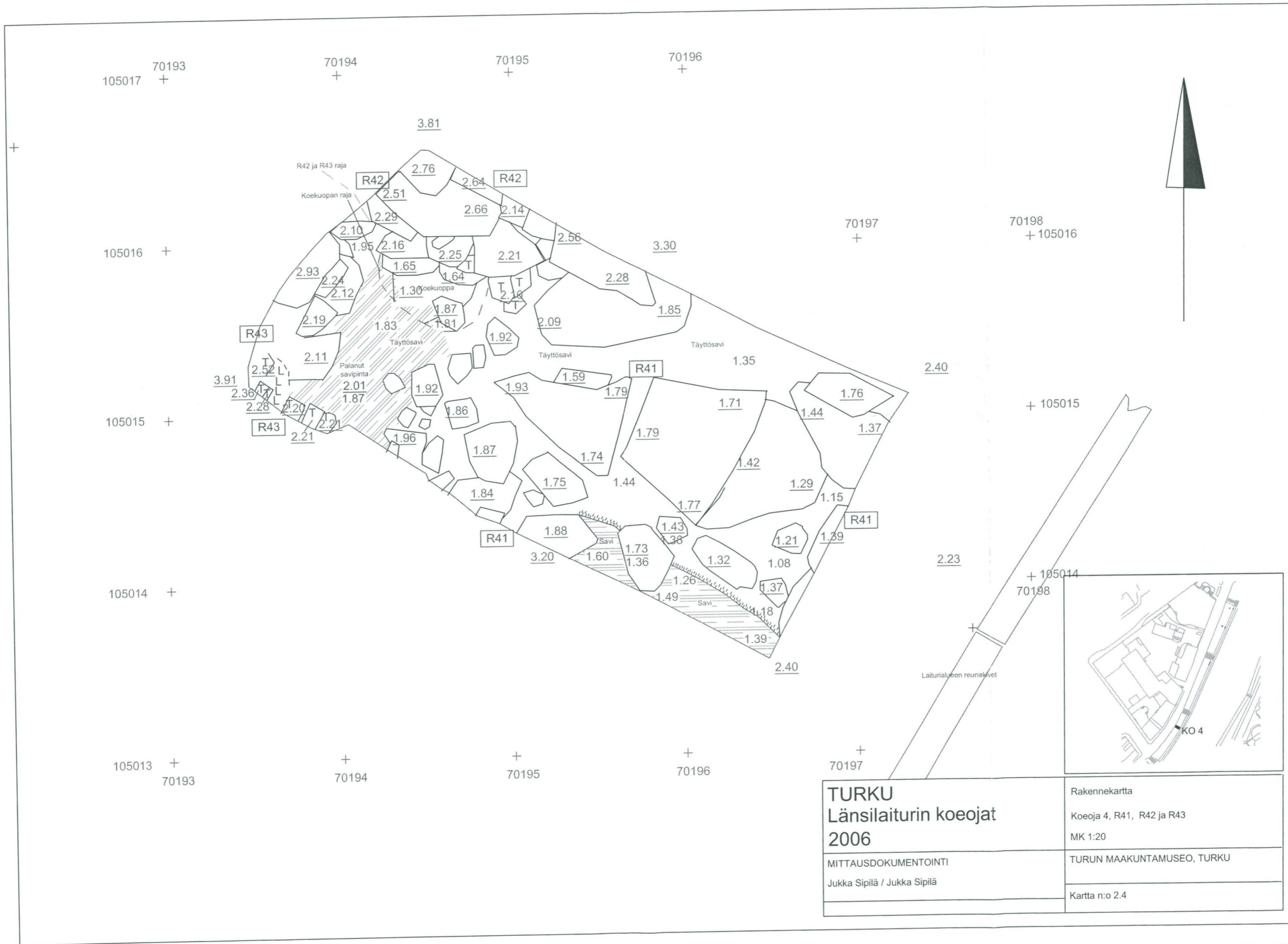
TURKU
Länsilaiturin koeojat
2006

MITTAUSDOKUMENTOINTI
 Jukka Sipilä / Jukka Sipilä

Rakennekartta
 Koeoja 3, R31
 MK 1:20

TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU

Kartta n:o 2.3

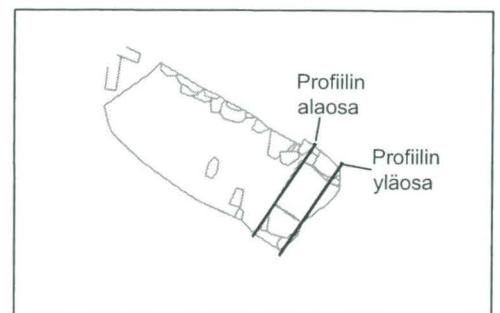
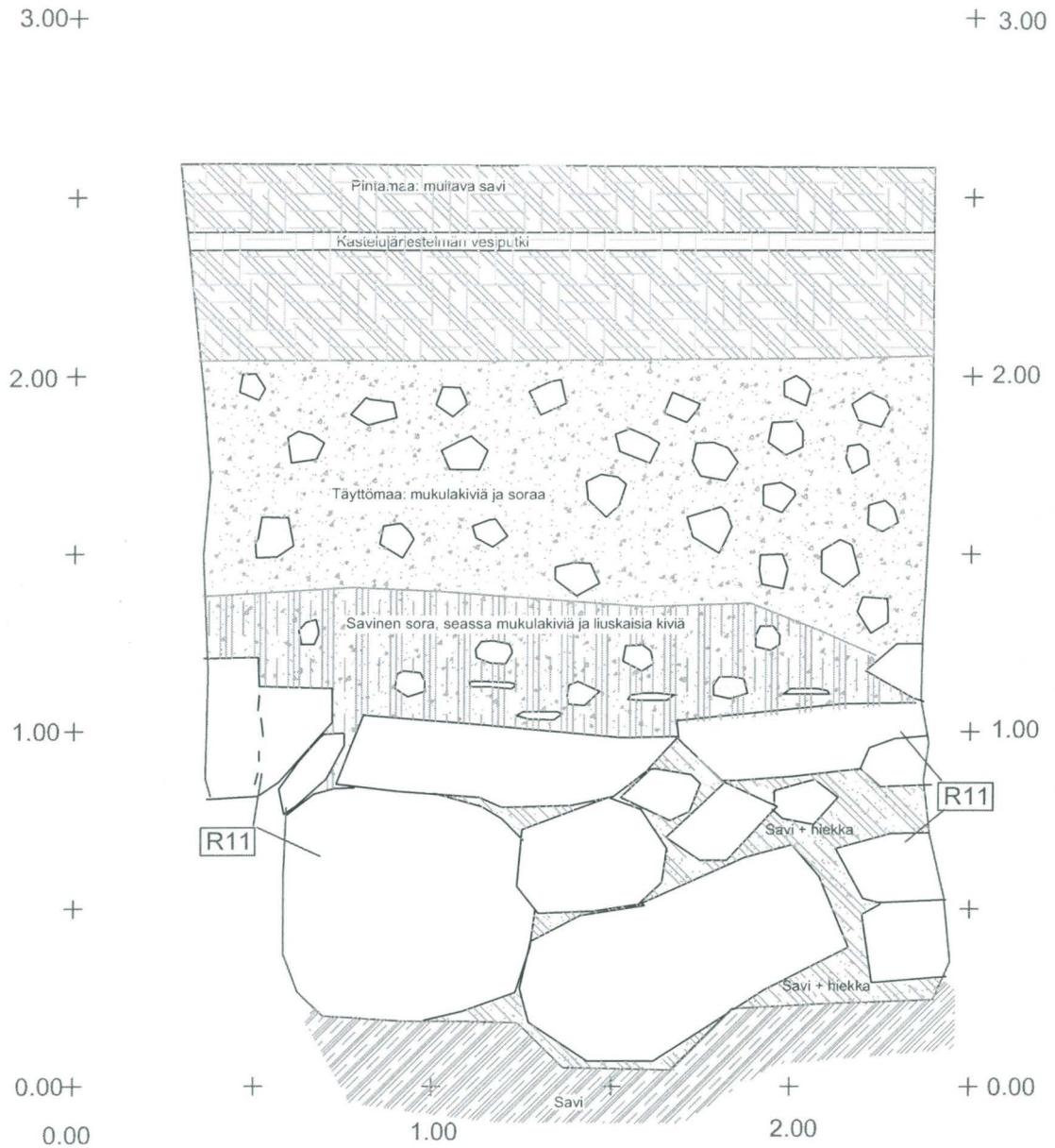

TURKU
Länsilaiturin koeojat
2006

MITTAUSDOKUMENTOINTI
 Jukka Sipilä / Jukka Sipilä

Rakennekartta
 Koeoja 4, R41, R42 ja R43
 MK 1:20
 TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU
 Kartta n:o 2.4

M MYP

TURKU
Länsilaiturin koeojat
2006

MITTAUSDOKUMENTOINTI
Jukka Sipilä / Jukka Sipilä

Profiilikartta
Koeoja 1, kaakkoisprofiili, R11
MK 1:20

TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU

Kartta 3.1

M MYP

M MYP

4.00 +

+ 4.00

3.00 +

+ 3.00

2.00 +

+ 2.00

1.00 +

+ 1.00

0.00

1.00

2.00

3.00

4.00

5.00

6.00

Multava savi

Multava savi

Multava savi

Savinen hiekka

Kaapelit- ja kastelu-järjestelmän vesijohto

Savinen hiekka

Savinen hiekka

Purkumäätä

Purkumäätä

Palokerros

Palokerros

Noen ja hiilen sekainen hiekka

Palokerros

#

Savi + tiilimurska + laasti

Savi, tiilimurska + laasti

Savinen sora

R12

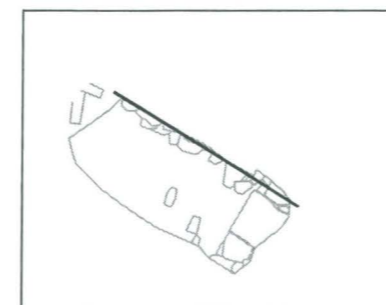
Savi + tiilimurska + laasti

Hiekkainen savi

R12

R12

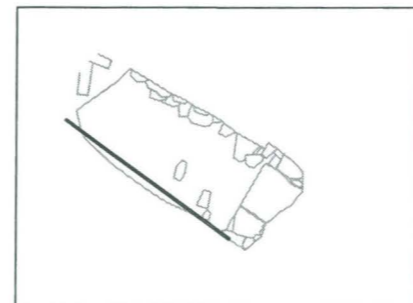
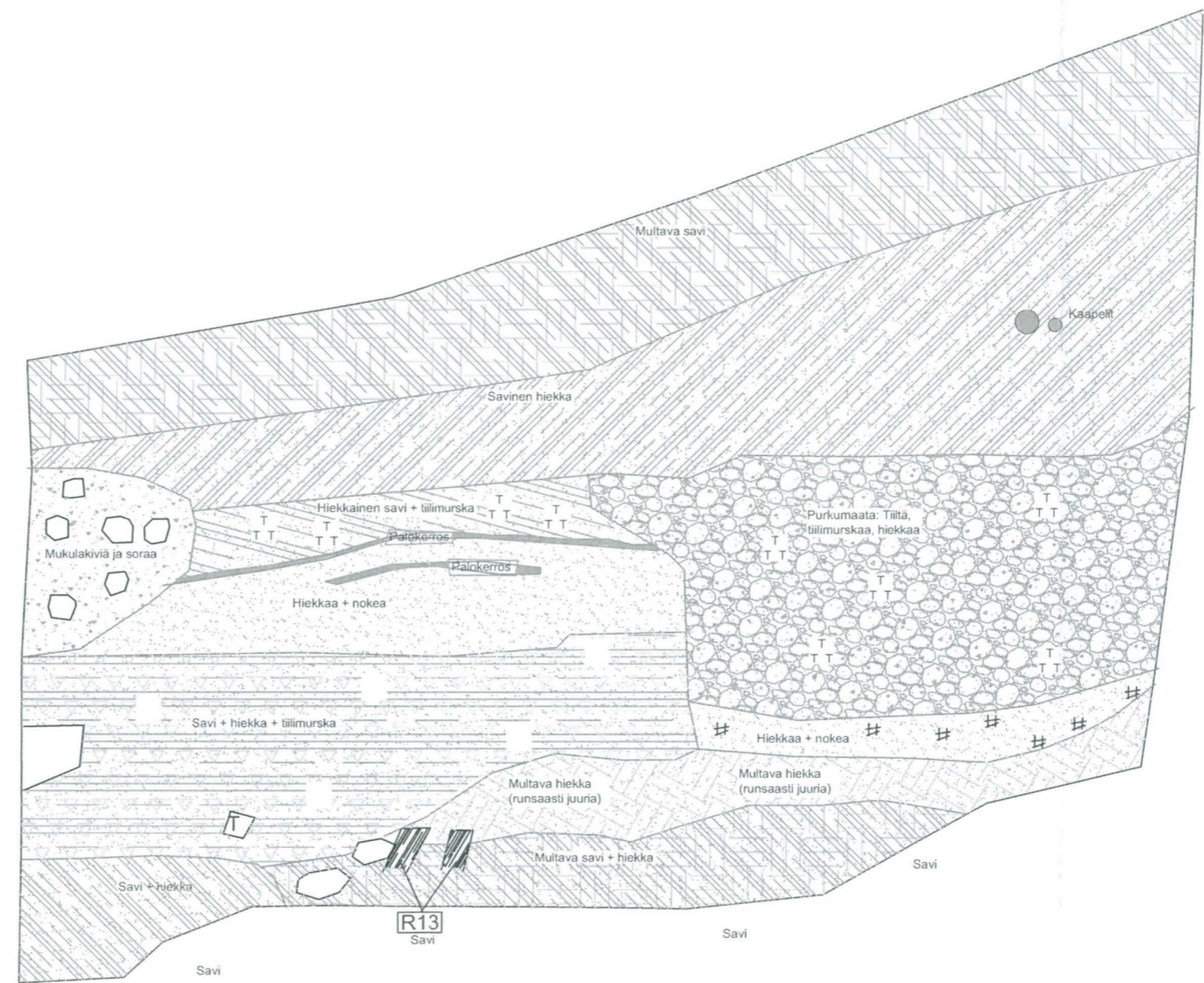
R11

TURKU Länsilaiturin koeojat 2006	Profiilikartta Koeoja 1, koillisprofiili, R11 ja R12 MK 1:20
	TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU
MITTAUSDOKUMENTOINTI Jukka Sipilä / Jukka Sipilä	Kartta n:o 3.2

M MYP
 4.00 +
 3.00 +
 2.00 +
 1.00 +
 0.00 +
 0.00

M MYP
 + 4.00
 + 3.00
 + 2.00
 + 1.00
 + 0.00
 4.00

TURKU Länsilaiturin koeojat 2006	Profiilikartta Koeoja 1, lounaisprofiili MK 1:20
	TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU
MITTAUSDOKUMENTOINTI Jukka Sipilä / Jukka Sipilä	Kartta n:o 3.3

M MYP

M MYP

4.00+

+4.00

3.00+

+3.00

2.00+

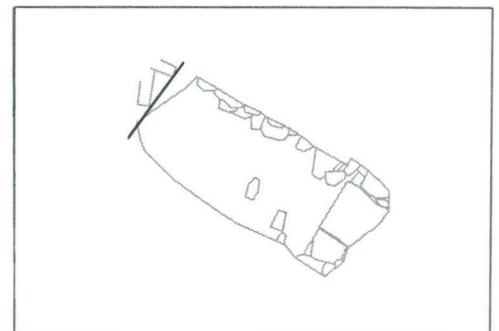
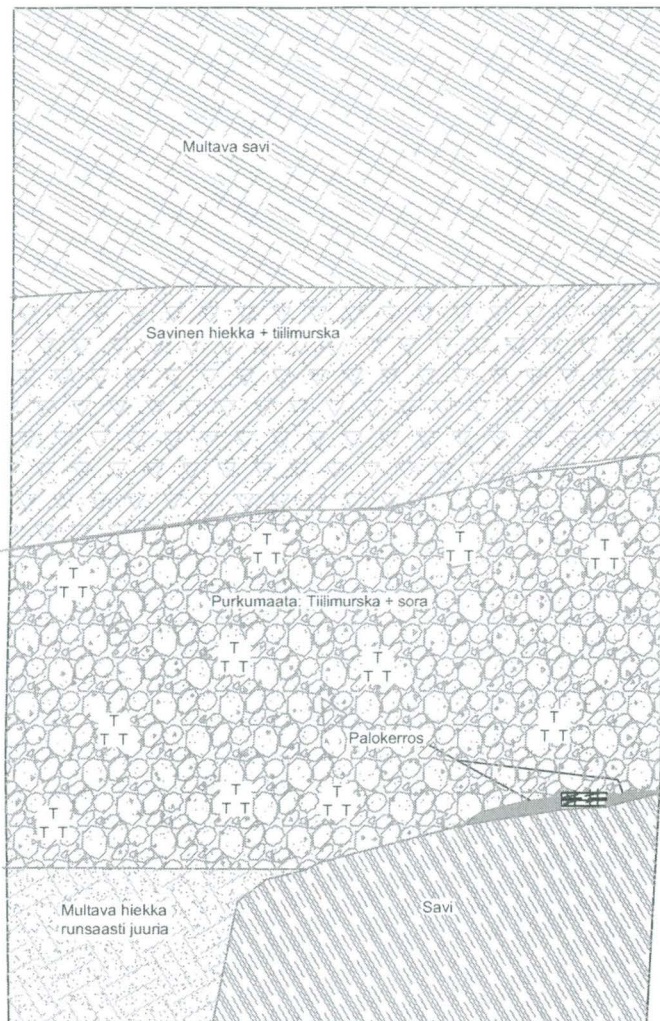
+2.00

1.00+
0.00

+
1.00

+
2.00

+1.00
3.00

TURKU
Länsilaiturin koeojat
2006

MITTAUSDOKUMENTOINTI

Jukka Sipilä / Jukka Sipilä

Profiilikartta

Koeoja 1, luoteisprofiili

MK 1:20

TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU

Kartta n:o 3.4

M MYP

M MYP

2.00 +

+2.00

1.00+

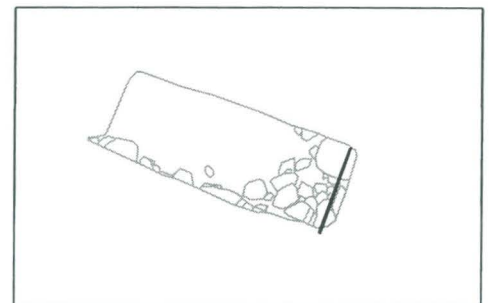
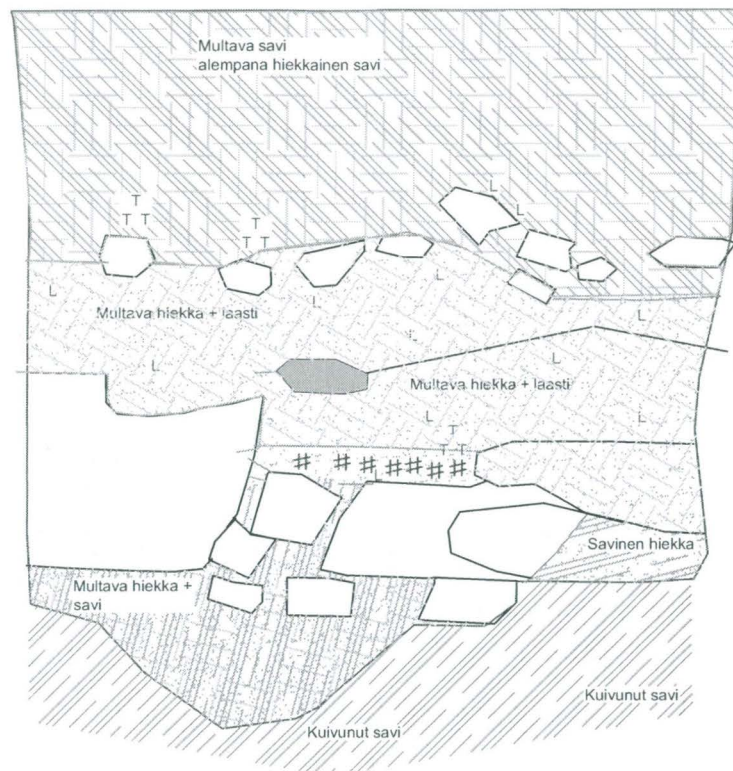
+1.00

0.00+
0.00

+
1.00

+
2.00

+0.00
3.00

TURKU
Länsilaiturin koeojat
2006

MITTAUSDOKUMENTOINTI

Jukka Sipilä / Jukka Sipilä

Profilikartta

Koeoja 2, kaakkoisprofiili, R21

MK 1:20

TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU

Kartta n:o 3.5

M MYP

M MYP

4.00 +

+ 4.00

3.00 +

+ 3.00

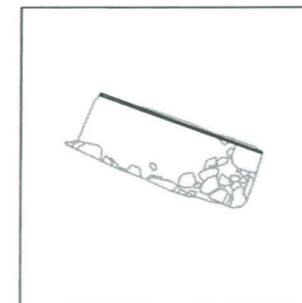
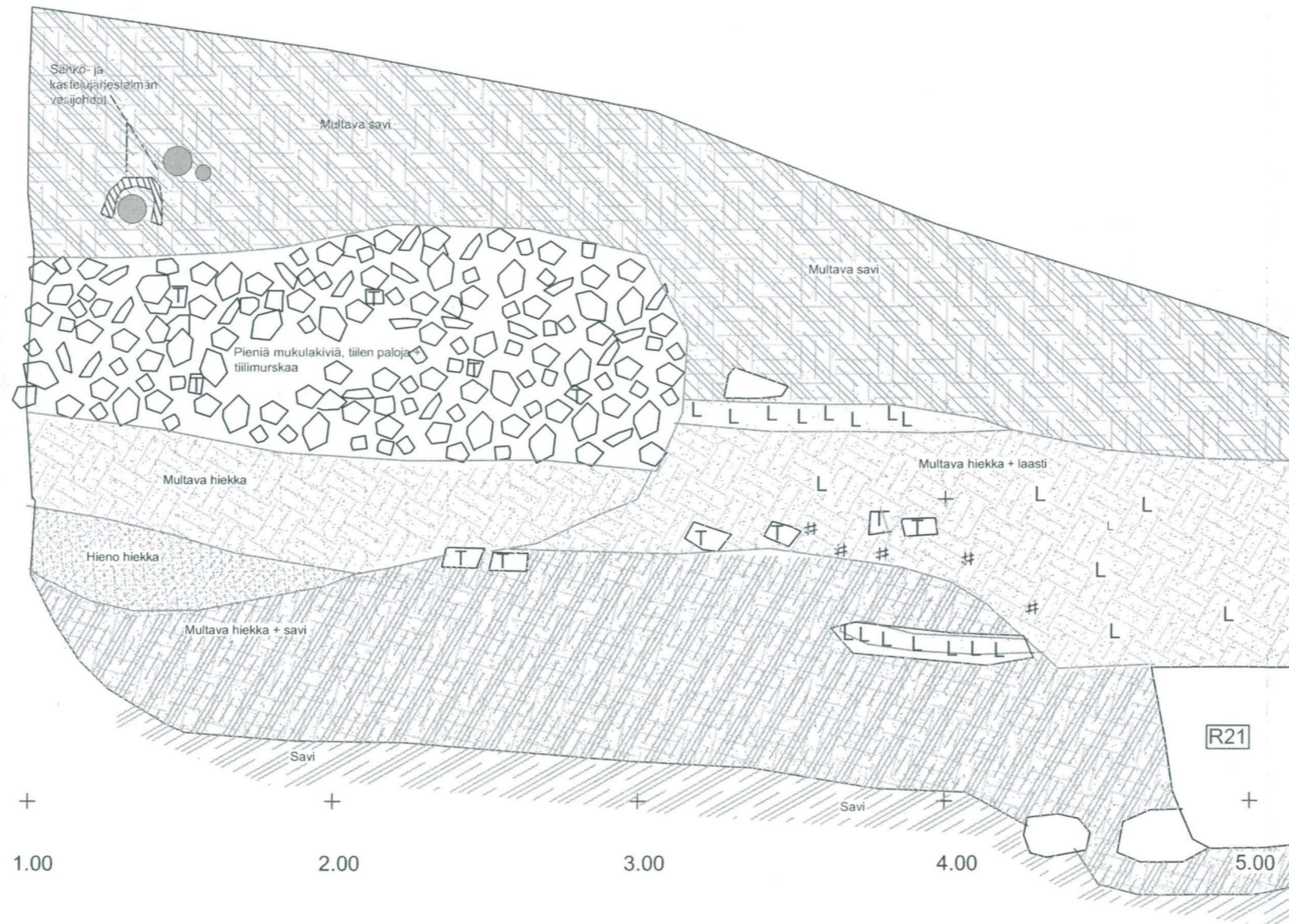
2.00 +

+ 2.00

1.00 +

+ 1.00

0.00

TURKU
Länsilaiturin koeojat
2006

MITTAUSDOKUMENTOINTI
 Jukka Sipilä / Jukka Sipilä

Profiilikartta
 Koeoja 2, koillisprofiili
 MK 1:20

TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU

Kartta n:o 3.6

M MYP

M MYP

4.00 +

+ 4.00

3.00 +

+ 3.00

2.00 +

+ 2.00

1.00 +

+ 1.00

0.00

+ 1.00

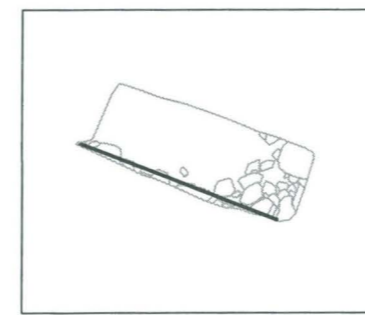
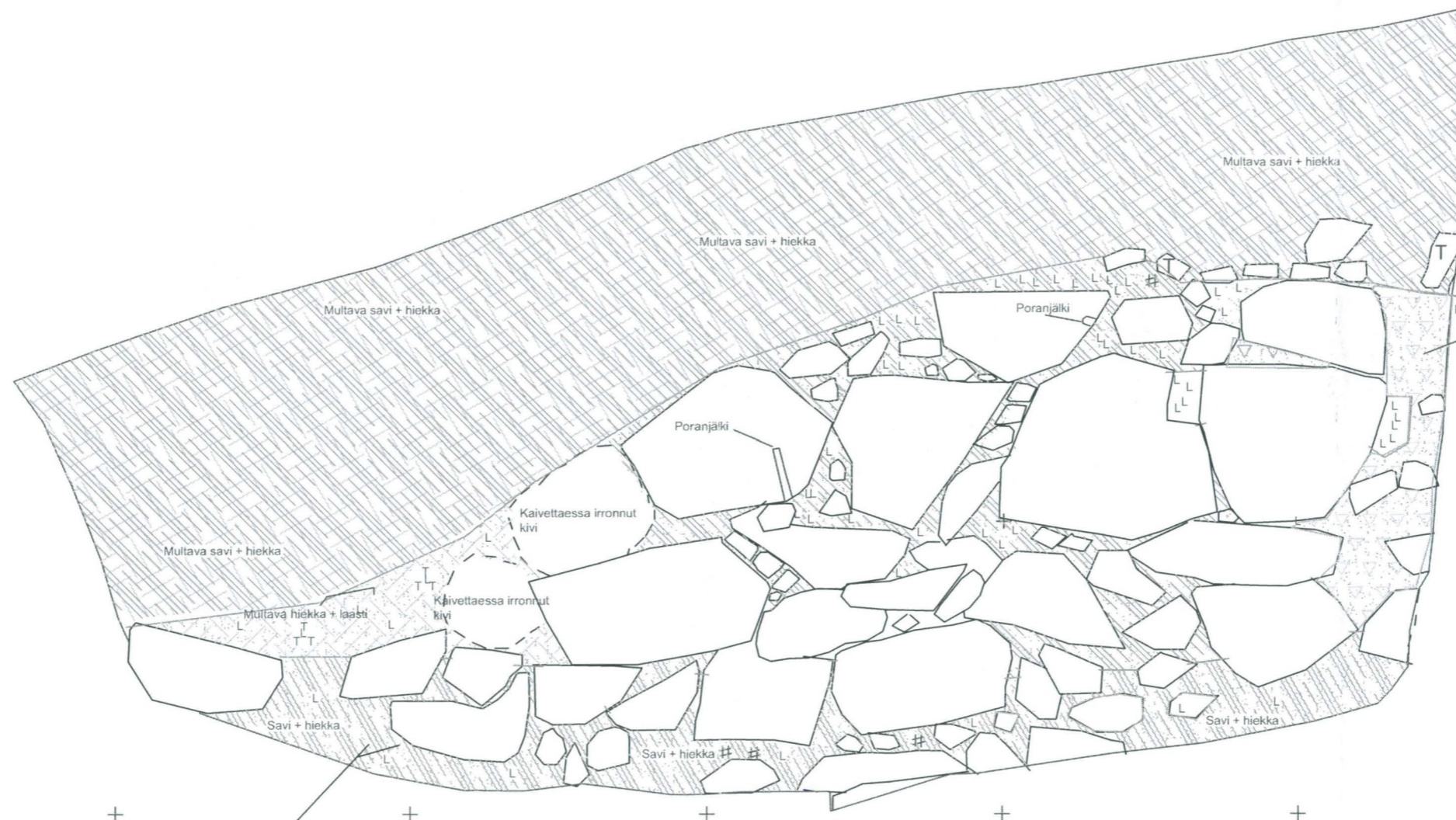
+ 2.00

+ 3.00

+ 4.00

+ 5.00

+ 6.00

TURKU Länsilaiturin koeojat 2006	Profiilikartta Koeoja 2, lounaisprofiili, R22 MK 1:20
	TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU
MITTAUSDOKUMENTOINTI Jukka Sipilä / Jukka Sipilä	Kartta n:o 3.7

M MYP

4.00 +

3.00 +

2.00 +

1.00 +

0.00

+

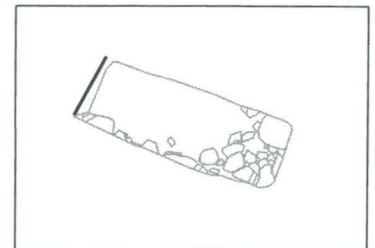
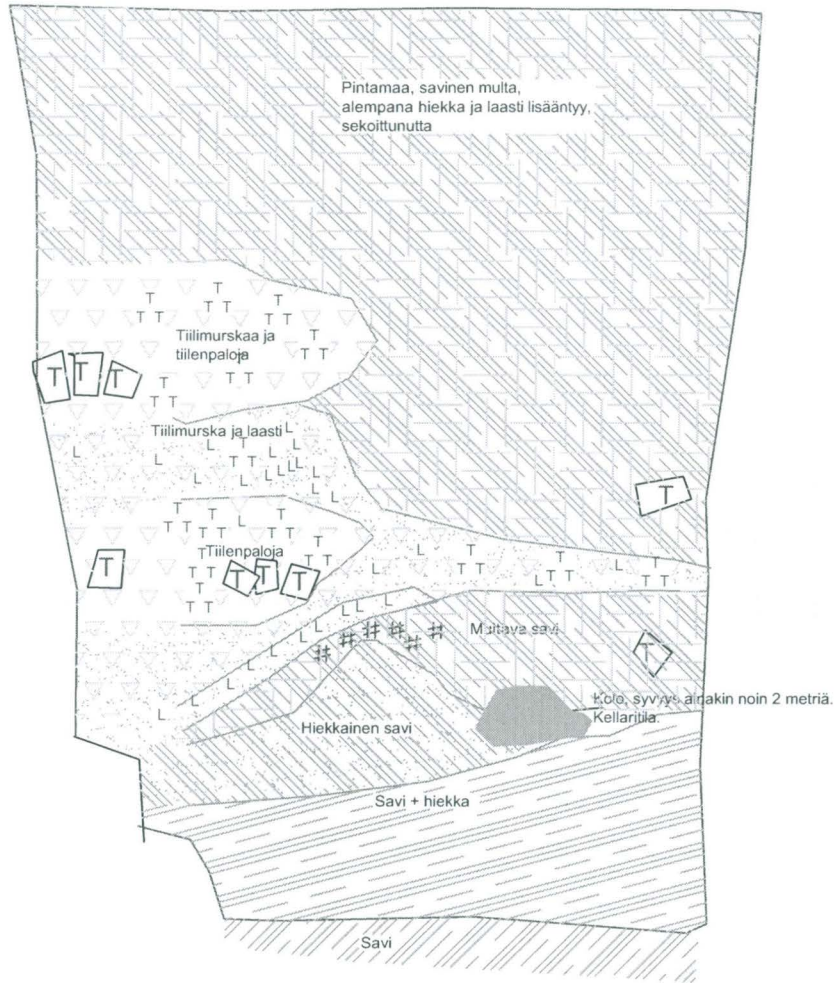
1.00

+

2.00

+

3.00

TURKU
Länsilaiturin koeajat
2006

MITTAUSDOKUMENTOINTI

Jukka Sipilä / Jukka Sipilä

Profiilikartta

Koeaja 2, luoteisprofiili

MK 1:20

TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU

Kartta n:o 3.8

M MYP

M MYP

3.00+

+3.00

2.00+

+ 2.00

1.00+

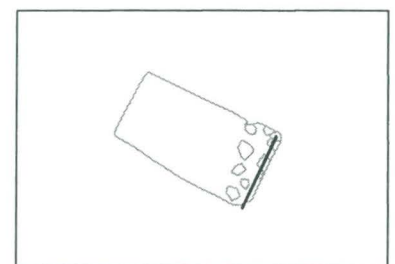
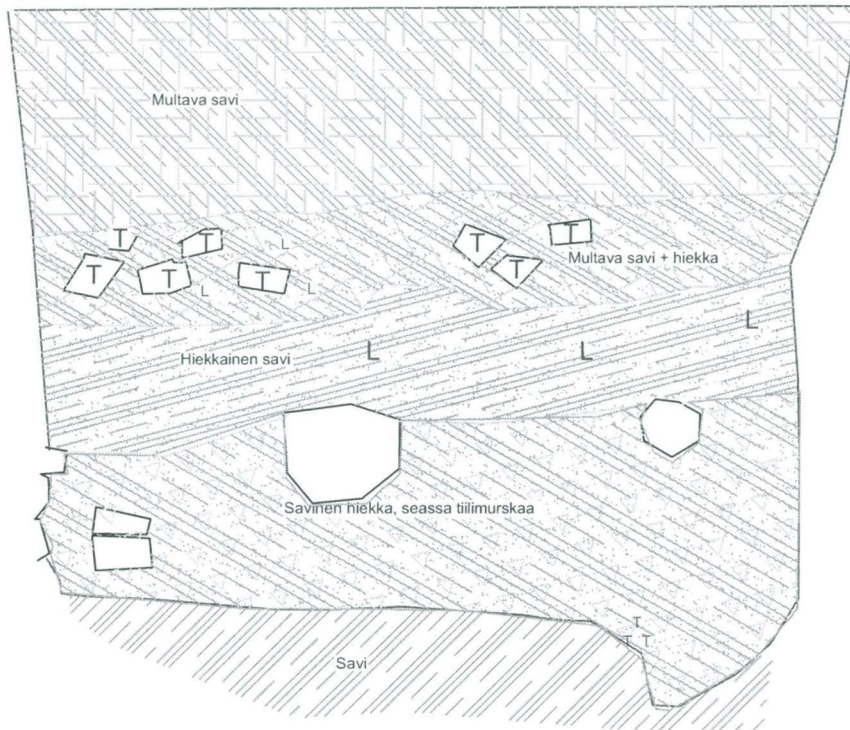
+1.00

0.00+
0.00

+
1.00

+
2.00

+ 0.00
3.00

TURKU Länsilaiturin koeojat 2006

MITTAUSDOKUMENTOINTI

Jukka Sipilä / Jukka Sipilä

Profiilikartta

Koeoja 3, kaakkoisprofiili, R31

MK 1:20

TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU

Kartta n:o 3.9

M MYP

M MYP

4.00 +

+ 4.00

3.00 +

+ 3.00

2.00 +

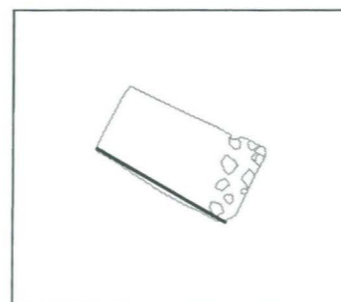
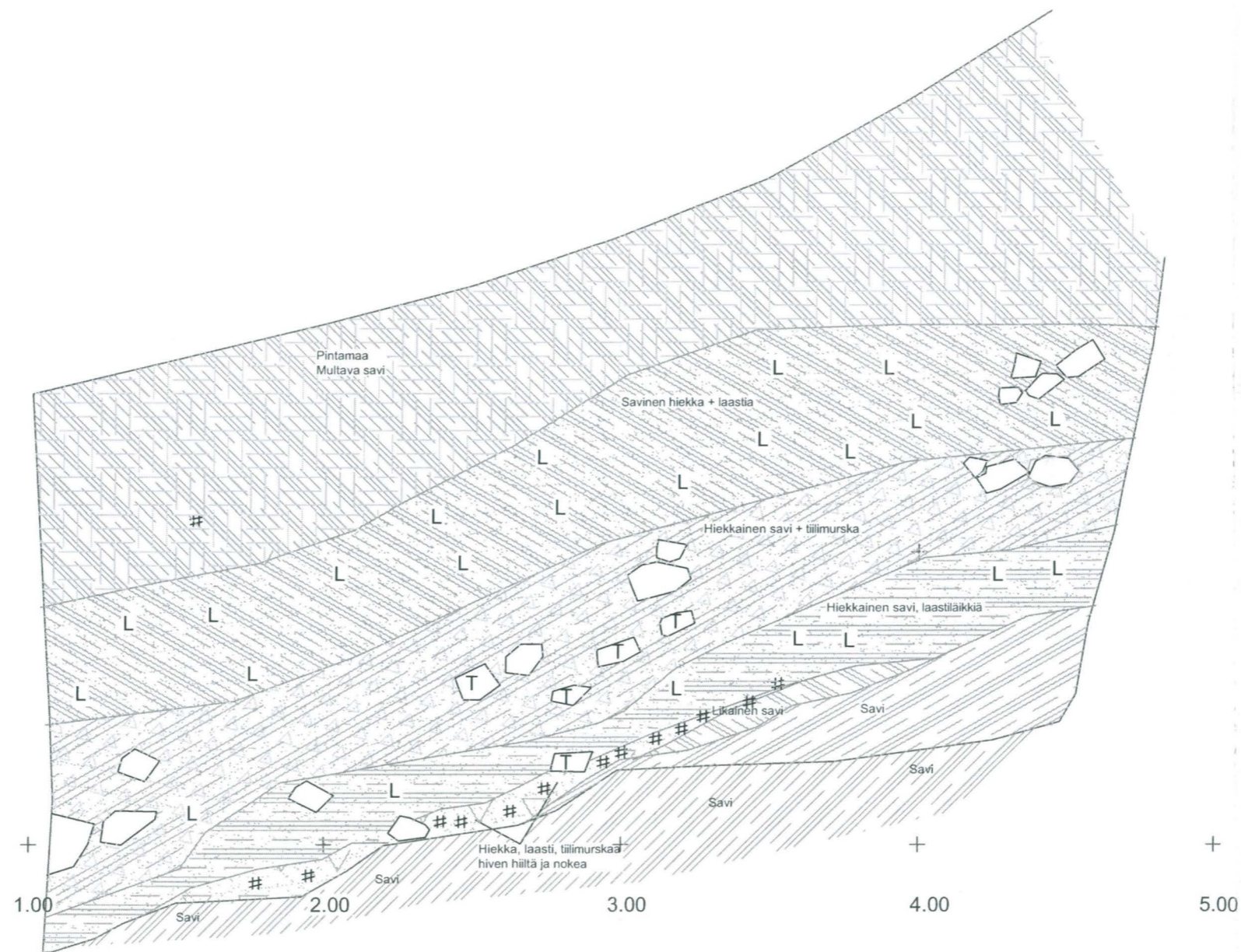
+ 2.00

1.00 +

+ 1.00

0.00

6.00

TURKU
Länsilaiturin koeojat
2006

MITTAUSDOKUMENTOINTI
 Jukka Sipilä / Jukka Sipilä

Profiilikartta
Koeoja 3, lounaisprofiili
MK 1:20
TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU
Kartta n:o 3.10

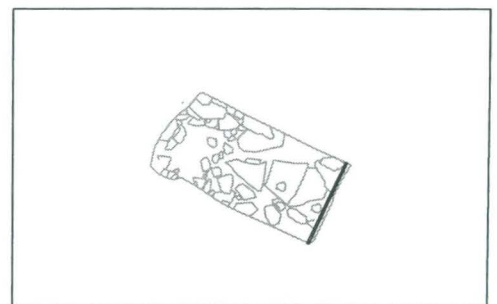
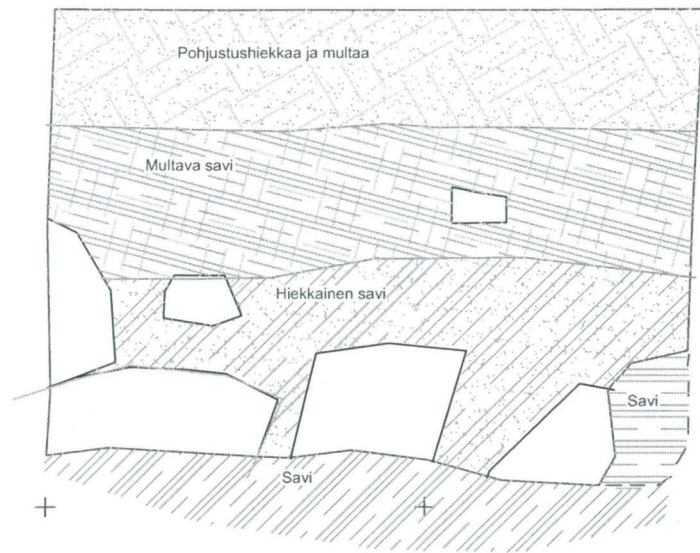
M MYP

3.00 +

2.00 +

1.00 +

0.00

TURKU
Länsilaiturin koeojat
2006

MITTAUSDOKUMENTOINTI

Jukka Sipilä / Jukka Sipilä

Profilikartta

Koeoja 4, kaakkoisprofiili, R41

MK 1:20

TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU

Kartta n:o 3.11

M MYP

M MYP

4.00 +

+ 4.00

3.00 +

+ 3.00

2.00 +

+ 2.00

1.00 +

+ 1.00

0.00

1.00

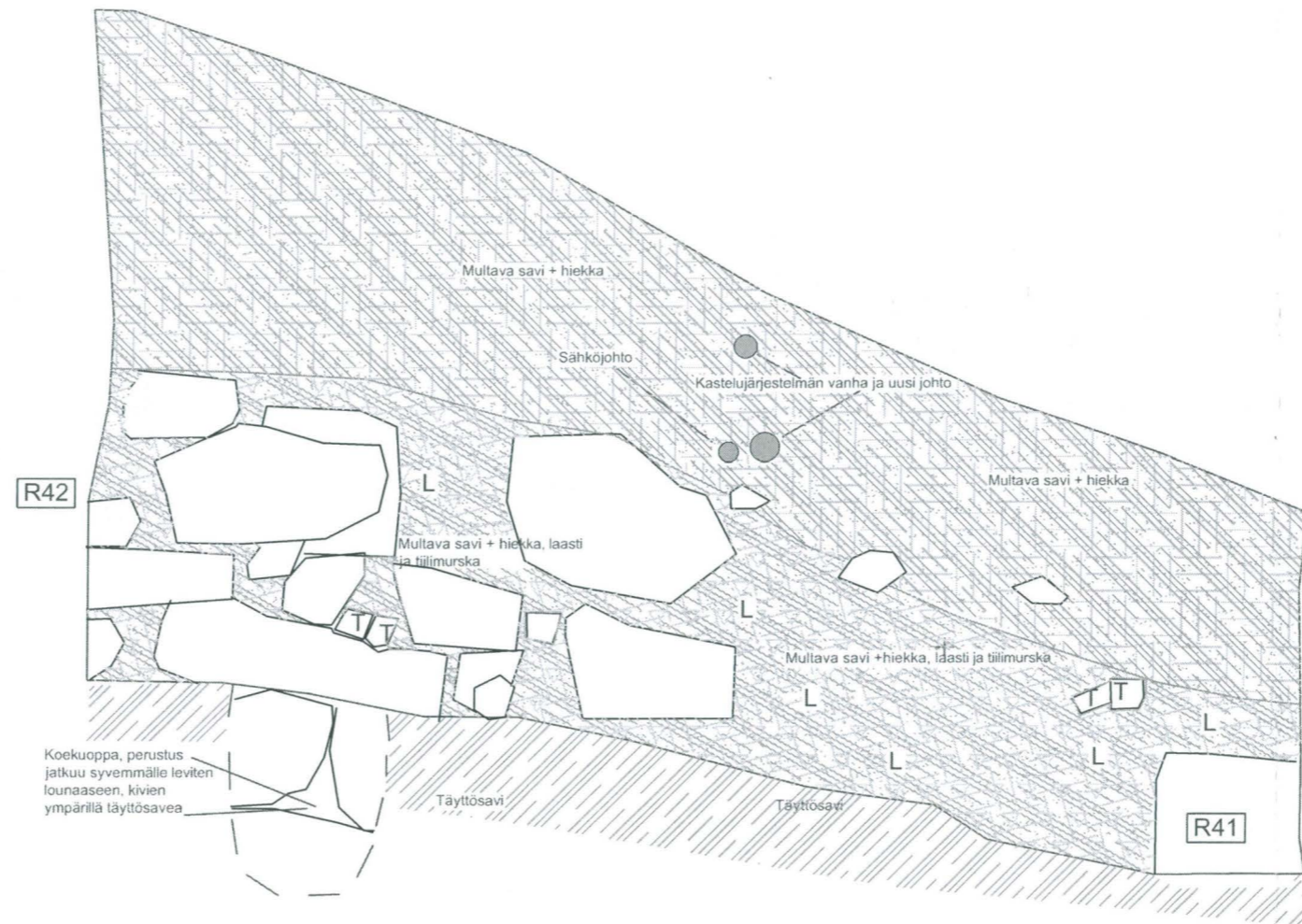
2.00

3.00

4.00

5.00

6.00

	TURKU Länsilaiturin koejat 2006	Profiilikartta Koeoja 4, koillisprofiili, R42 MK 1:20
	MITTAUSDOKUMENTOINTI Jukka Sipilä / Jukka Sipilä	TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU Kartta n:o 3.12

M MYP

M MYP

4.00 +

+ 4.00

3.00 +

+ 3.00

2.00 +

+ 2.00

1.00 +

+ 1.00

0.00

1.00

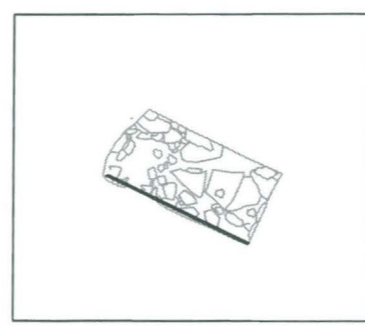
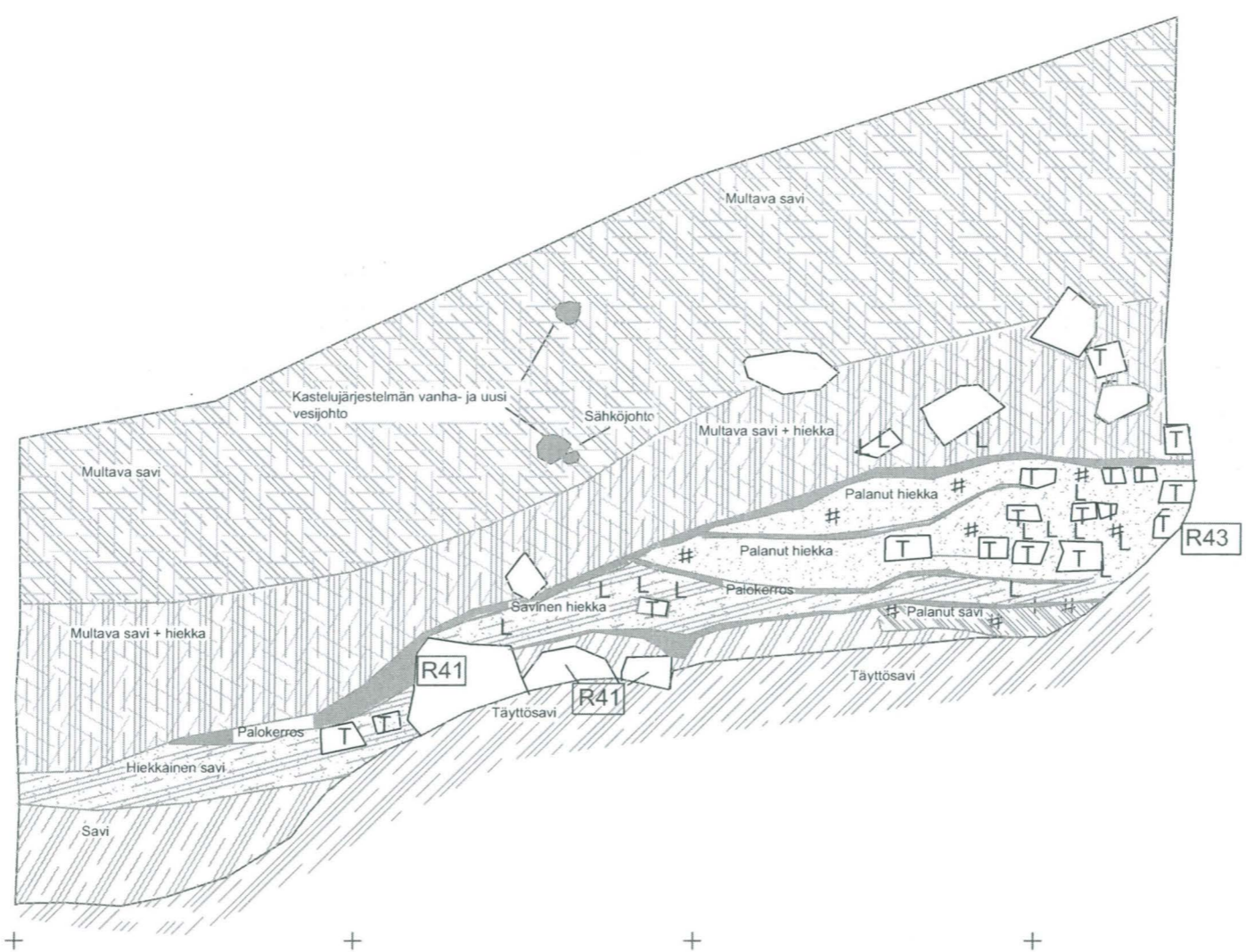
2.00

3.00

4.00

5.00

6.00

TURKU
Länsilaiturin koeajat
2006

MITTAUSDOKUMENTOINTI
 Jukka Sipilä / Jukka Sipilä

Profiilikartta
 Koeaja 4, lounaisprofiili, (R41), R43
 MK 1:20
 TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU
 Kartta n:o 3.13

M MYP

M MYP

4.00 +

+ 4.00

3.00 +

+ 3.00

2.00 +

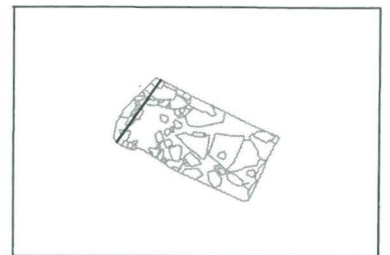
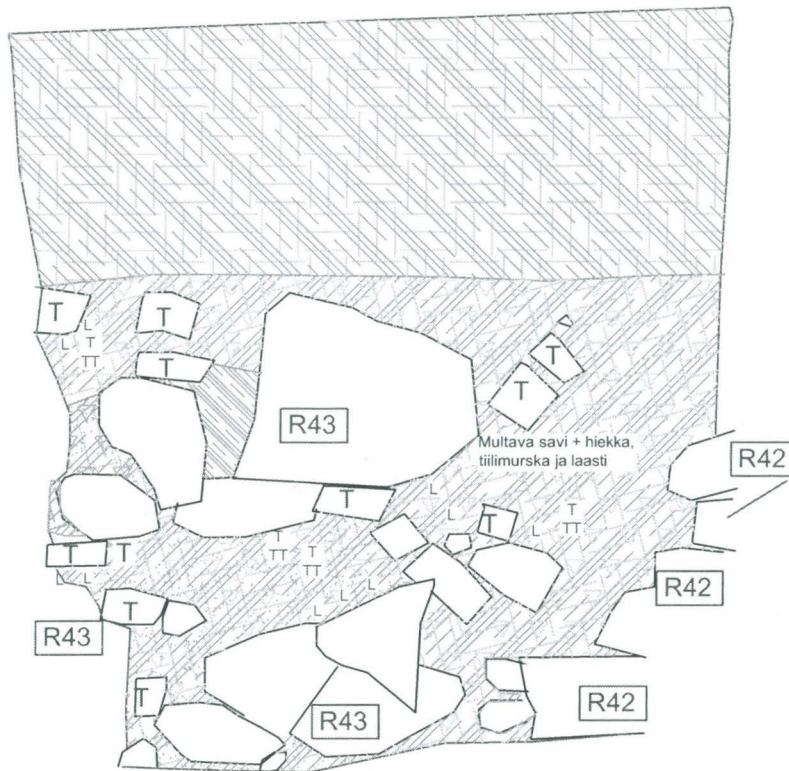
+ 2.00

1.00 +
4.00

+
4.00

+
4.00

+ 1.00

TURKU Länsilaiturin koeojat 2006

MITTAUSDOKUMENTOINTI
Jukka Sipilä / Jukka Sipilä

Profiilikartta

Koeoja 4, luoteisprofiili, (R42), R43
MK 1:20

TURUN MAAKUNTAMUSEO, TURKU

Kartta n:o 3.14

TURKU LÄNSILAITURI 2006

Löytöluettelo

Liite 4

Päänumero TMM 22428: Työnumero

Yksikkö

KA010:001	Kaakeli	Muotokaakelin kourumainen pala kiinnityslistoineen, ruskeankellertävä lasitus. Mitat 142 x 92 x 75 mm.	10	Pintamaa (hiekkainen savi + tiilimurska)
KA020:001	Kaakeli	Koristekaakelin pala, kaareva, lasitus pääosin lohjennut. Pinnassa reliefikoristelua, väri vihreä. Mitat 79 x 58 mm.	20	Pintamaata kaivinkoneella poistettaessa
KA020:002	Kaakeli	Kaakelin profilotu pintapala, pinta vihreä. Mitat 49 x 35 mm.	20	Pintamaata kaivinkoneella poistettaessa
KA030:001	Kaakeli	Koristekaakelin kaareva pala, pinnalla reliefikoristelua, vihreä lasitus pääosin lohjennus. Mitat 94 x 60 mm.	30	Hiekkaisen saven yläosa kaivannon S-kulmasta
KA030:002	Kaakeli	Kaakelin pintapala, profiloitu pylväsmäiseksi, vihreä lasitus. Mitat 80 x 78 mm.	30	Hiekkaisen savikerroksen yläosa, kaivannon S-kulma
KA030:003	Kaakeli	Kaakelin pintapala, profiloitu pylväsmäiseksi, vihreä lasitus. Mitat 92 x 77 mm.	30	Savisen hiekkakerroksen yläosa, kaivannon S-kulma
KA030:004	Kaakeli	Levykaakelin pintapala ja kiinnityslistaa, pinta tasainen. Kiinnityslistan muoto I, listassa reikä. Mitat 126 x 102 x 57 mm.	30	Savisen hiekkakerroksen yläosa, kaivannon S-kulma
KE010:001	Keramiikkaesine	Kukkopilli. Punasavinen ruskeahko, lasittamaton esine, jonka päällä ja oikealla sivulla on valkoista koristelua. Pää katkennut kaulasta. Puhallusreiän lisäksi pillissä on kolme ilmareikää. Korkeus 82 mm.	10	Pintamaa
KE020:001	Keramiikka-astia	Fajanssiastian suunreunapala, valkoinen, ulkolaidalla tummansininen koristelu, tinalasitus. Murtopinta huokoinen, kellertävä. Mitat 32 x 29 mm	20	R21:den yläpuolinen pintamaa (Multava hiekka + laasti)
KE020:002	Keramiikka-astia	Posliiniastian kylkipala. Ulkopinta ruskea, sisälaidalla sininen, kukka-aiheinen koristelu. Mitat 24 x 22 mm.	20	R21:den NW-puolinen pintamaa (multava hiekka + laasti)
KE020:003	Keramiikka-astia	Keramiikkavadin suunreunapala, sisäpinnalla lyijylasitus ja bolussavikoristelua, ulkopinta lasittamaton. Laidan reunassa ylöspäin taittuva, poikkileikkaukseltaan soikea paksunnos. Mitat 90 x 44 mm.	20	R21:den yläpuolinen pintamaa
KE021:001	Keramiikka-astia	Keramiikka-astian pohjapala laakeasta vadista, palassa jalka. Sisäpinnalla lyijylasitus, kellanruskea. Ulkopinta lasittamaton. Mitat 92 x 53 mm, kartiomaisen jalan pituus 35 mm	21	R21:den täyttömaasta (multava hiekka + savi)
KE030:001	Keramiikka-astia	Laakean keramiikkavadin pohjapala. Ulkopinta lasittamaton. Sisäpinnalla lyijylasitus, punertavan ruskea. Viiva- ja kasviaiheista valkoista bolussavikoristelua, paikoin vihreää koristelua. Mitat 140 x 105 mm.	30	R31:den NW-puolinen pintamaa (hiekkainen savi + tiilimurska)

**Päänumero TMM 22428:
Työnumero**

Yksikkö

KE030:002	Keramiikka-astia	Keramiikkavadin pohjapala. Ulkopinta lasittamaton, sisäpinnalla lasitus lohjennut. Jälkiä valkoisesta bolussavikoristelusta. Mitat 100 x 47 mm.	30	R31:den NW-puolinen pintamaa (hiekkainen savi + tiilimurska)
KE030:003	Keramiikka-astia	Seltteripullon kylkipala. Sisäpinta lasittamaton, ulkopinnalla lasitus, koristeluna ruskea täplitys, murtopinta ruskeanharmaa. Mitat 44 x 28 mm.	30	R31:den NW-puolinen pintamaa (savinen hiekka + tiilimurska)
KE031:001	Keramiikka-astia	Punasaviastian reunapala. Ulko- ja sisäpinnalla vihertävänruskea lasitus, reuna profiloitu, nuijamainen paksunnos. Taittuu sisäänpäin. Mitat 46 x 29 mm.	31	R31:den yläpuolinen hiekkainen savi + tiilimurskakerros
KE031:002	Keramiikka-astia	Punasavikeramiikka-astian reunapala. Ulko- ja siäpinnalla lyijylasitus, väri punertavanruskea. Reuna profiloitu, taittuu ulospäin. Mitat 37 x 31 mm	31	R31:den yläpuolinen täyttömaa (hiekkainen savi + tiilimurska)
KE040:001	Keramiikka-astia	Punasavivadin suureunapala, ulkopinta lasittamaton, sisäpinnalla lyijylasitus, lohjennut. Koristeluna valkoista ja vihreää bolussavikoristelua. Reuna profiloitu. Mitat 157 x 60 mm.	40	Pintamaa R41:den päältä (hiekkainen savi)
KE040:002	Keramiikka-astia	Punasaviastian suunreunapala. Sisäpinnalla lasitus, ulkopinnalla lohjennut?. Reuna profiloitu, nuijamainen. Mitat 53 x 43 mm.	40	Palokerroksen alaisesta kerroksesta R041 päältä
KE040:003	Keramiikka-astia	Punasaviastian kylkipala. Ulkopinnalla lasitus, punaruskea, loivasti kaareva Mitat 53 x 33 mm.	40	R41:den täyttömaasta (hiekkainen savi)
KI020:001	Kiviesine	Hioinkivi. Pitkänomainen liuskeinen, lähes käyttämätön hioinkivi. Pituus 210 mm, leveys 52 mm, vahvuus 20 mm.	20	R21 ja R22:den välistä pintamaasta (multava hiekka + laasti)
LA031:001	Lasiastia	Lasipullon pohjan laipapala poikkileikkaukseltaan suorakaiteisesta pullost, väri vihreä. Mitat 36 x 27 mm.	31	R31:den täyttömaa (hiekkainen savi)
LA031:002	Tasolasi	Tasolasin pala, vihreä. Mitat 50 x 27 x 2 mm.	31	R31:den täyttömaa (hiekkainen savi)
LI010:001	Liitupiippu	Liitupiipun pesä. Harmahtavan valkoinen, tasapaksu koristelematon pesä. Pesän alalaidassa nuppi. Pesän halkaisija 21 mm, pesän seinämän paksuus 1,9 mm, pesän korkeus 48 mm. Nupin pituus 6 mm.	10	Pintamaasta rakenteen R012 vierestä (palokerroksen alapuolelta)
LI010:002	Liitupiippu	Liitupiipun varsi, kellertävän valkoinen. Pituus 113 mm, halkaisija 7 mm. Varren koristelu: Noin 20 mm:n levyisessä vyöhykkeessä on kuusi neliönmuotoisista pisteistä koostuvaa rengasta varren ympäri, lisäksi vyöhykkeen laidassa on aaltoviivoista muodostunut rengas.	10	Pintamaalöytö R11 NW-puolelta (savi + hiekka)
LI010:003	Liitupiippu	Liitupiipun varren katkelma. Pituus 50 mm, halkaisija 9 mm.	10	Pintamaa
LI020:001	Liitupiippu	Liitupiipun varren katkelmia 11 kappaletta, koristelemattomia.	20	Pintamaakerroksista kaivinkoneella kaivettaessa (suurin osa multavasta hiekasta, löytöyhteys tarkemmin määrittelemättä)

**Päänumero TMM 22428:
Työnumero**

Yksikkö

LI021:001	Liitupiippu	Liitupiipun pesä ja osa vartta. Harmahtavan valkoinen. Pesä pieni, pulleahko, alapuolella nuppi, jossa kantaleima. Pesän ylälaita eteenpäin viisto. Pesän korkeus noin 25 mm, halkaisija 16 - 19 mm. Nupin pituus 2 mm. Pesän laidan yläreunassa on pystyviivoista tehty koristerengas.	21	R21:den täyttömaan pohjasta hiiliä sisältäneen kerroksen alapuolelta tasolta n. 1,00 m mpy.
LI030:001	Liitupiippu	Liitupiipun varren katkelmia 3 kpl.	30	Pintamaa (hiekkainen savi + tiilimurska tai alapuolelta)
LI031:001	Liitupiippu	Liitupiipun pesä ja osa vartta. Pesän ylälaita lohjennut. Pesän etulaidalla Fredrikus Rex leima. Valmistettu Tukholmassa (Daniel Almqvist). Pesän alalaidassa nuppi. Pesän halkaisija 18 mm, reunan vahvuus 2 mm.	31	R31:den alimmasta täyttömaasta kaivannon S-kulmasta
LI031:002	Liitupiippu	Liitupiipun varren katkelma. Valkoinen. Varressa kahdeksasta renkaasta muodostunut koristeluvyöhyke: laitimmainen rengas muodostettu kaariviivoista, muut neliömäisistä pisteistä. Pituus 58 mm, paksuus 7 mm.	31	R31:den yhteydestä täyttömaasta (hiekkainen savi + tiilimurska)
ME031:001	Metalliesine	Metallihela ja niitti. Teräväkärkinen hertanmuotoinen metallihelan katkelma, mahdollisesti saranasta. Keskellä reikä, jossa niitin katkelma. Mitat 51 x 30 mm.	31	R31:den täyttömaan alaosa (hiekkainen savi + tiilimurska)
PI031:001	Pii	Piikiven katkelma, litteähkö. Mitat 42 x 41 x 13 mm.	31	R31:den täyttömaa (hiekkainen savi + tiilimurska)
RA021:001	Raha	Pyöreä kuparikolikko, syöpynyt. Halkaisija 29 mm.	21	R21:den täyttömaasta (savinen hiekka) kaivannon S-kulmasta
RA031:001	Raha	Kolikko, kuparia. Taustapuolella kolme kruunua ja mahdollisesti vuosiluku 1710. Arvopuoli syöpynyt. Halkaisija 24,6 mm.	31	R31:den täyttömaan ja pohjasaven rajapinnasta

Lokation 2006
Aurajoen kanta-aituri, Länsilaituri 2006

DATE _____

SUBJECT _____

TECHNICAL DATA _____

Valok. Juhana Sipilä

